د اروابناد ډاکتر کبیر ستوري د لومړي تلین په یاد

شي پورته به تیږې د یکه زار په سردرو کې
سندرې بـه د یار نوي سازونو له راځي

یـه قـربان

شعري ټولگه

محمداجان یار

خپروونکی: د پښتونخوا د پوهنې دیره _ پېښور

بسم الله الرحمن الرحيم

ځانګړنې:

د کتاب نوم : *يه قربان*

شاعر :: محمدا جان يار

چاپ زيار :: بصير بېدار ستوري

خپرندوی :: د پښتونخوا د پوهنې دېره ـ پېښور

چاپ نېټه :: اپريل 2007م /1386ل ـ حمل

چاپ شمېر :: 1000 ټوکه

کمپوزر :: ذبيح شفق

چاپ او کمپيوټرځای

د دانش خپرندويې ټولنې تخنيکي څانګه ـ پېښور

Tel:2564513/ Email:danish2k2000@yahoo.com

يــه قـــــربان

شعري ټولګه

کامران ارماني
۰۷۸۲۴۴۷۴۵۱

شاعر:
محمدا جان يار

خپرندوی: د پښتونخوا د پوهنې دبره ـ پېښور

مــه وکتـای پـــر پېچ زلفــې د تـــرکـــــو
چې په هر تار مې و زړه ته جنجال پرېووت

"حمید بابا "

هنـر پخپلـه پېچلتیـا ده، کـه د مانـا پېچلتـا وي او کـه د وسـیلو (ژبـه، رنـګ، تـار، شـونډو، غـاړې، پـردې) حمیـد بابـا د پاسـني بیـت پـه لـومړۍ مـصرع کـې ژبـه اړولـې ده. (کاشـکې) د ترکو پر پېچ زلفې مې کتلې مه وای، ځکه چې...

دلتــه مــا لــومړۍ مــصرع د شـعري وزن (تــول) ځنــې ژبنــي وزن (تــول) تــه واړولــه او هاغــه آهنګ او موسیقي، چې په شعري وزن کې یې لاره، اوس یې نه لري. یوه بله بېلګه:

سبا به بیا کډې بارېږي
د دشت ګلان به ستا لمنې بویوینه

ابهـام او ایبهـام دواړه خـوږې خوبنـدې دي، چـې د شـعر پـه بـام اشـارې کـوي. پـه دې لنـډۍ کـې د کوچیـانۍ پېغلـې انځـور دی. پـه ښـکاره خـو پکـې کوچیـان او کوچیـانۍ نـشته، ولـې د کډو بارېدل د کوچیاني ژوند نږدې (قرینه) نښه ده.

دغــه راز د ګلانــو غــاړې ددې لپــاره هــسکې دي، چــې ســتا لــه لمنــې یــې خونــد او رنــګ اخیـستی دی. اوس چــې ســړی هــر څــومره دا مانــا پراخــوي (تفــسیروي) او راســپړي (تعبیـروي) ځـای پکـې شـته. ښـکلی خیـال پـه لنډ شـعر کـې راغلـی دی، نـو ځکـه شـاعر کـولی شي د اوسـني وخـت بوخـت او سـتړي انـسان تـه داسـې لنډ او د خنـد شـعرونه ولیکـي، چـې پـه لږه شېبه کې د چا ذهن دمه کړي یا وپاروي.

چې وهي د فکر ژامې باندې شخوند
زیـــاتوي هـــومره خبره مزه خوند

پېچلتیــا او لنــډوالی خــوږ او وروږ دي، چــې د حــساس ذهــن خاونــدان پــسې ګرځــي. نــه وایـم چـې سـاده "پېچلـی " (سـهل المتنیع) ګونـدې هنـري ارزښت کـم وي. توبـه توبـه داسـې نـه ده، ښـکاره داسـې ښـکاري چـې دا شـعر خـو هرڅـوک جـوړولی شـي، خـو زه وایـم چـې دا شـعر ډېـر کـم شـاعران جـوړولای شـي، ځکـه پـه سـهل المتنیع شـعر کـې بـه د کـلام پرېـووت سـاده وي، خو مانا به یې زوروره وي.

د حمزه بابا دا شعر خو سړي ته د ملنګۍ کچکول ورپغاړه کوي:

څومره په ما ګران دي د اشنا لیدل
لاړمـــه بیـــا راغلمه اوس بیا ځمه

د بیا راتګ ورسره شته، د وخت پرله پسې والی یې دومره په اسانه او خوږه ژبه اچولی، چې بل څوک یې نه شي دا ډول اچولی او یا به یې په بل ډول اچوي.

"یار" زه ډېر ښکاله پخوا راهیسې پېژنم. ډېر مهربانه او خوږ دوست دی، همېشه یې خوله له خندا ډکه وي. هاغه وخت موږ دواړو د ښوونځي ترانې د ښه راغلاست نظمونه او انتقادي نظمونه لیکل. کونړ کې دغه وخت رازقي نړۍ وال له موږ ټولو مخکې و، ځینې نور کسان هم و، خو اوس مې نومونه هېر دي.

"یار" د غمونو او دردونو شاعر دی. ده په پرانېستو سترګو د خپل هېواد ستره غمیزه لیدلې. هغه په هرڅه چې یې وس رسېدلی په ظالم ګوزار کړی دی. ډرامې، لنډې کیسې، ترانې، رومانونه او شعرونه یې لیکلي دي.

"یار" ډېر ځلې د پوهې خبره کړې ده او د زړه خبره یې هماغسې ناوې پرې ایښې ده، خو شعر یو احساسي شی دی، ځکه نو شاعر له دې احساسه مه لرې باسئ. هغه ته مه وایئ، چې مه ژاړه، هغه ته مه وایئ چې مه خانده. هغه ته مه وایئ، چې ستاسو په څېر شي، که داسې وشي نو ګناهونه به پټ پاتې شي. ځناورتوب به لا زړور شي او ناخوالې به خپلې منګلې سرې کړي.

بل دا چې هغه ستاسو په څېر اروا نه لري، هر څومره چې دا احساس شي، چې اروا ته ننوتی وي، هغومره ستاسو د اروا او غږ اوربېدلی شي. آ د لوی استاد الفت خبره ده وایي: "شاعر ځکه په تاسو ګران دی، چې ستاسو د زړه خبره کوي". شاعر د انسان د ټولنیز ژوند سره یو ځای پیدا شوی، د شاعر خبره موږ ته لکه یوه پاکه او خوندوره خبره ده.

شاعر په مشرانو او کشرانو یو شان ګران دی، یواځې په هاغو کسانو نه وي ګران، چې خیرن ایمانونه لري.

په کلیمه خو ناپاکان خپل ایمانونه مېنځي
ماته په وخت د ځنکدن یوه تپه ووایه.

علي ګل پیوند
هامبورګ، جرمني

✲ ✲ ✲

ساندې

سپین ږیري بابا په خپل سر باندې لونګۍ سمه کړه، بیا یې غاړه تازه کړه، هر چا د هغه مخ ته کتل، چې بابا به څه خبره کوي؟ بابا یو نظر د ناصر باغ کېمپ خړو کېږدیو ته وکتل، بیا یې یو سوړ اسویلی وکړو:

ـ ارمان ارمان دی خپله وطنه!

د سپین ږیري بابا د زړه د تل نه راوتې اسویلي د هر چا په ذهن سوالونه راپورته کړل، خو بابا د زړه خبره په زړه کې پاتې نه کړه:

ـ موږ به خامخا ځو اخر تر کومې به د "پردو "لاس ته ناست یو؟

زه یو خوا ته ولاړ وم، دغه هرڅه مې لیدل، ماته د سپین ږیري په خبرو کې ډېر لوی اعتماد واضحه ښکارېدو. خبرې وشوې او هر څوک د خپل خپل سوچ سره په خپله مخه لاړل، خو زه بیخي اتاله پاتې شوم. د سوچونو یو داسې خړ سېلاب په خپله غېږ کې واخیستم، چې "ورکې د نظر د حدونو بیخي پته نه لګي"

هو، وطن، وطن وي، خپله خاوره خپله مور وي، د لوی افغانستان هاغه بې شمېره ګلالي ماشومانو ته مې خیال شو، چا چې تراوسه صرف د خپل وطن کیسې اورېدلي دي. چا چې تراوسه صرف د خپل کور کلي تصور کړی، خو لا په خپلو سترګو یې د خپل بابا وطن نه دی لیدلی او بیا د فکرونو په نیلي سور د پښتونخوا د حدونو نه ډېر لرې لاړم ان تر اروپا ورسېدم. دلته مې ډېر افغانان په نظر راغلل، د هغوی په مخونو که هرڅو د لږ څه اطمینان نښې لیدل شوې، خو ما په دغه اطمېنان کې د تالا واله افغانستان عکسونه واضحه لیدلی.

زه د اروپا په ښاپستونو کې ورک ورک ګرځېدم، چې د کبیر ستوري نوم مې تر غوږه شو، زه پښه نیولی شوم، په دې خیال چې دا واورم، چې زما د دغه محترم مشر تذکره څوک کوي، چې سترګې مې واړولې نو هلته د کونړونو د خاورې یو بل حساس وطنپال او پښتونپال پښتون ولاړ و. ما په لومړي نظر کې هغه وپېژندو، ځکه چې ما د دغه قام پرست ملګری د خپلو لیکونو په هنداره کې د وړاندې نه لیدلی و. دا محمدا جان یار و. یو شاعر، یو ناول نګار، یو افسانه نګار او ددې هرڅه نه سېوا په خپل قام او خاوره کې محمدا جان یار!

"یار "ماته وکتل، د ملګرو ټولګي نه راووتو، جوخته غاړه یې راکړه، بیا یې زما په اوږه لاس کېښودو، زه ورسره په درنو درنو قدمونو روان شوم. ماته یې غلي غوندې وویل:

ـ ملګریه! زه نه پوهېږم، چې څنګه به یو ځل بیا په خپله خاوره سپرلی وینم؟ کله به د هاغه رنګونو او ښاپستونو سیلونه وکړم؟ کله به د خپل کونړ په سپرلو کې د ځوانۍ خاپونو لټون وکړم؟

ما د هغه مخ ته وکتل، نو راته پرې د فکرونو او سوچونو تورې لړۍ واضحه ښکاره شوه:
ـ نو دلته خو هرڅه شته او په افغانستان کې دداسې ژوند تصور نه شوی دی او نه کېدی شي؟
محمداجان یار یوه اوږده ساه راښکه او ویې ویل:
ـ روره! وطن، وطن وي او مور په دې هم پوهېږو چې دا هرڅه راسره چا وکړه او بیا یې وویل:

وطن یې زموږ لوټ کړو ښه په غټو ورته ګورو
چې عقل بـه بیا کله دې سرونو ته راځي

ما د محمداجان یار دغه شعر د زړه په غوږوونو واورېدو او د احساساتو په ژبه یې پوه شوم، ورته مې ویل:
ـ یاره! ستا شعر خو زه داسې وبوږنولم. هغه بیا یو سوړ اسویلی وکړ او ویې ویل:
ـ وروره! دا شعرونه نه دي، دا څړیکې دي، چې د زړه د تل نه مې راځي. بیا یې وویل:

"یار" ته خو راواخله د وطن کیسه
لګي په ده ښه د کابل جان کیسه

ما به څه ویل، چې محمداجان یار بیا وویل:

خدای زده د کلي مرغۍ چېرته لاړې؟
دلته کـارغـان د بـل وطن راغلي
❋ ❋ ❋
د نیمو شپو ټپې دي ګرمې پکې
رانه د کور کلي حجره پاتې شوه

محمداجان یار شعرونه ویل او زما د زړه زخمونه تازه کېدل، ځکه چې زه د پښتون قام په دغه بدبختۍ زهیرېدم. ماته هاغه ټول تاریخي حقیقتونه مخ مخ ته کېدل د کومو په ذریعه چې په شعوري توګه د پښتون قام د وجود د تالا والا کولو هڅې لا هم روانې دي. ما دا سوچونه کول، چې خدایه نن به څومره حساس شاعران لکه د محمداجان یار د وطن ساندې وایي؟ څومره بې کوره پښتانه به د خپلې خاورې په ارمان وي؟ خو دا د حالاتو جبر دی او د محترم رحمت شاه سایل خبره چې "جبر نازولی وي" نو موږ د وخت څپېړو ته مخونه نیولي دي، تر کومې به مو وهي او چرته به مو رسوي؟ موږه یې تعین نشو کولی. ما به لا نور سوچونه کول، چې محمداجان یار راته وویل:
ـ ولې ملګریه! ته خو لکه چې خپه شوې؟ بیا په خندا شو ویل پرېږده سوچونه په دې به عمل کوو، چې:

"د جانان غمه په خندا دې تېرومه"

زه خو ګوره په دې هم پوهېږم، چې:

صفـــا صفـا خبره راته وکړه ته
هله به جانانه سپینه خوله درکړم

مـا ورتـه وویـل، چې "یـاره" مـنم چې سـتا پـه شـاعرۍ کـې رومانیت هـم شـته، تغـزل هـم شـته، روانـي او موسـیقیت هـم شـته، خـو پـه مجمـوعي طـور دا د وطـن سـاندې دي. دا د وطـن نـه د لـرې والي احساس دی، زه ستا ددې شعر نه هم خبر یم، چې:

دې خوار نصیب رابېل کړم د وطن د تاترونه
پیدا ومـه خـزان کـې پـه خزان ورژېدم

"یـار" چې زمـا نـه خپـل دا شـعر واورېدو، نـو پـه سـترګو کـې یـې اوښـکې راغلـې، دومـره قـدر یې وویل، چې هو لایقه ته ما پېژنې! زما د ژوند دغه یو ارمان دی، چې:

دا زړې حجرې به کله شي ابادې
پکې غږ د یه قربان او بیا غزل شي

مـا د "یـار" پـه اوږه لاس کېښود، ورتـه مـې وویـل: غـم مـه کـوه وروره! پـه تـوره شـپه پـسې سـبا راځـي او دغـه وخـت یـو افغـان ماشـوم پـه چغـه وویـل، چـې: "واخلـئ تـاوده وړي، واخلـئ تـاوده وړي" ددې چغـې سـره زمـا د فکرونـو لـړۍ وشـلېدله، چـې خیـال مـې وکـړو نـو زه د ناصـر بـاغ د کېمـپ مـخ تـه ولاړ ومـ او وړو وړو افغانـانو پـه بوجـو کـې د لارو نـه کاغذونـه راغونـډول. مـا یـو سـوړ اسـوېلی وکـړ، پـه درنـو قـدمونو د هاغـه ځـای نـه روان شـوم. د ځـان سـره مـې دومـره قـدرې وویل:

د ظالمانو دې کور وران شي
چې یې تالا کړل زموږ ښکلي ګودرونه

لایق زاده لایق

ډایرېکټر
ریډیو پاکستان ـ کوهاټ
27 مارچ 2007

هاغې پورې تاترې نه
پورته غږ د یه قربان شو

بیا د کوم لاروي زړه کې
ښکته پورته خپل جانان شو

زه هم واخیستم یادونو
یوې ټپې ته مې ځان جوړ کړو

چې ناڅاپه راکټ راغی
ډز شو کلی زمونږ وران شو

2005/3/16

غزل

د زړه بلبل مې ژاړي چې ګلزار وسوځېده
پردې اور کې زمونږ ګلی او ښار وسوځېده

بیا بلې بلا کړه زمونږ وران ګلي ته راوړه
ستي لوړ مازدیګر شولو سهار وسوځېده

د ګلیو شنو ګودرو باندې بل غم راپرېوتی
د لویې لارې په سرها غټ چینار وسوځېده

کوڅې له برېتورو نه هر کلي کې خالي شوي
منګې شول درې ورې چې سېتار وسوځېده

په چم کې به مې بیا د یه قربان غږ نشي پورته
ټپې شولې سرسامې یکه زار وسوځېده

راټول شول اسویلي د لیلی د ښته کې لمبه شول
د هر پښتون یتیم ورپکې پلار وسوځېده

په سوي کښې مې لا پسې سکروټې راورېږي
له دې غمه زخمي زړګی د یار وسوځېده.

2003/3/13
کولن، جرمني

✻ ✻ ✻

غزل

د وینو څاڅکي راوربېږي د ګلونو چم کې
د انځورونو تماشې دي د رنګونو چم کې

ازغو نیولي په منګول کې د وږمو وزرونه
لوخړې خپږي د باروتو د عطرونو چم کې

د مینې خیال خو د هنداري په پنجره کې بند دی
دا سترۍ وړی کله خوب وړي ښاپستونو چم کې

کوچۍ خندا به بیا هېلبند د ښتو کې پورته نشي
خوښي به رانشي هېڅکله د زخمونو چم کې

سندرې ګرانې شوې بلبلو ته د عشق په ژبه
مړې ولولې شولې د خوارو ارمانونو چم کې

وږمې خورې کړه ننګرهاره د ګلونو ښاره
چې په خندا شي نارنج ګل د وربلونو چم کې

وځي یاغي خیالونه خامخا یاغي مغزونه
ظلمي به پورته کړي ګردونه اتڼونو چم کې

د یار په وچو شونډو هله به خندا خوره شي
چې ژړا بس کاندي سندرې د سازونو چم کې

2001/6/18

کولن، جرمني

غزل

پـه مینـه مـې رقیـب لـه لاسـه اور ولګېـده
د ښـکلو چـم کـې غلـی غلـی شـور ولګېـده

غمـاز راتـه پـه مینـه بانـدې اور کړلـو راپـورې
پـه سـپینو پرښـتو بانـدې څـه تـور ولګېـده

بـاران غونـدې نظـر یـې اوربـده زمـا پـه لـوري
افـسوس چـې پـه جانـان مـې اثـر نـور ولګېـده

دا سـتا نـازو مکېـز مـې پـه لېمـو کـې دی سـاتلی
قاتـل د مینـې راغـی زړه مـې خـور ولګېـده

سـور لاس د غمـازونیـوه مـرۍ زمـا د مینـې
د هـر چـا ګـوزار سـم زمـا پـه کـور ولګېـده

اشـنا د خـولې خبـرې مـې پـه زړه بانـدې پټـې دي
د یـار غـزل پـه زړه زمـا ټکـور ولګېـده

2003/8/2 جرمني، کولن ښار

✲ ✲ ✲

غزل

شم ماشوم کله سکروټو او سپرغو سره لوبېږم
سین په غاړه سپینو شګو، کوټټو سره لوبېږم

د هاړ سرو غرمو ته رغړم د سین سپینو شګو غېږ کې
هاغه چم ګاونډ ماشومو جینکو سره لوبېږم

د سپېره ډاک خړو خاورو د اغزو منځ کې مې شپه شي
دې خزان وهلي بڼ کې سرو غوټو سره لوبېږم

د ماښام توره تیارو نه کړمه څېري لمن ډکه
د خپل وران کلي کوڅو کې له کوتو سره لوبېږم

خیال کې اوړي راوړي هغه ماشومتوب او زلمیتوب مې
لاړ شم هاغې وخت شېبو ته اندېښنو سره لوبېږم

اوسنی پړاو د ژوند خو بېخي هسې ګچې ګول کړم
تش بادېږي اسویلي مې له سلګو سره لوبېږم

دا تراخه حالات چې یاره کله ستا عقل یاغي کړي
لاره ورکه شي له مانه لېونو سره لوبېږم

2005/12/9
جرمني، کولن

سوله

کچکول د خیر مې دی په غاړه د بل چا وطن کې
الهي نوره سوله راولې زما وطن کې

څومره اوږده شوله په مونږه دا غمیزه نوره
بچي راوړي د نفاق تورې بلا وطن کې

د غم غدۍ راالګېدلې ده په مونږه باندې
وشول بې رحمه تالانونه زما او ستا وطن کې

نور دا غریب ملک له جګړې نه په امان کړې ربه
یار شو بې واکه خپلې ابۍ او د دادا وطن کې

1993/6/18
کولن، جرمني

✲ ✲ ✲

غزل

قاتلان په غاړه کې ګردنۍ وړي
دا ښکاريان زما د غرونو غرڅنۍ وړي

څه تالان مې په ملي شتمنۍ وشو
دې رېښې رېښې ګرېوان نه مې تڼۍ وړي

هديرو نه مې هډوکي ځي پنجاب ته
د کونړ د غرو نښترې خو دوبۍ وړي

لېوني لېوان راځغلي زمونږ غرو ته
په غاښونو کې ددې وطن هوسۍ وړي

لږ راکوز شه د رباب کوزو پردو ته
دښمنان دې ادم خانه درخانۍ وړي

د بل چا په ښاپست تېر نه وځې ياره
مَين زړونه ستا د خپل چم لېونۍ وړي

✵ ✵ ✵

غزل

کوم ګرېوان به تر لمنې پورې دوه شي
چې د چا په سترګو پورې تور کجل شي

لېوني به خپل ګرېوان ټنۍ، ټنۍ کړي
چې وربل یې پاس په وربځو ول په ول شي

ټول بدرنګه دي مخ خپل کلي ته ستون کړي
چې ښایست زموږ د کلي یو په سل شي

دا زړې حجرې به کله شي ودانې
پکې غږ د یه قربان او بیا غزل شي

د دې خپلې خاورې مینه راستره ده
په قسمت که د وطن ناوې مې مل شي

چې د یار په کور چا اور دی لګولی
د هغه په کور دې هغسې اور بل شي

2001/4/12
جرمني، بون

✲ ✲ ✲

غزل

شوندې اغزو بیا په ګلونو ایښي
مالګې غماز په پرهرونو ایښي

قاتل د ګلو اوروي اورونه
د غضب نښې یې په زړونو ایښي

افسوس له ډېرې بې وسۍ له لاسه
سرونه موږ په زنګنونو ایښي

بیا به له کومه شي هغه تنګیالي
چې سپینې تورې یې په سرونو ایښي

ساتي به هغه خپل وطن له غېرو
چې هتکړې یې په لاسونو ایښي

مور دې پې بوره شي پښتون خو نه دی
له زوړ دښمن سره یې لوزونه ایښي

د تورو زېرمو د نیولو په نیت
زورور هرځای کې دامونه ایښي

بې اسوېلو نور څه کوی شې یاره؟
دښمن دې بیا په کور ګامونه ایښي

2003/5/22

✲ ✲ ✲

غزل

دا ځل درانه ګامونه اخلم په کرار ځمه
څو پښتانه ګامونه اخلم خو هوښيار ځمه

دلته دا ټولې لارې ګوره هديرې ته تللي
ځانته به نوې لاره ګورم پخپل وار ځمه

په زړو لارو زياتي نه ځم ستنوم ګامونه
د مينې لاره بان‌دې هر کله سرشار ځمه

ډېرو له ځان سره په بدلو لارو بوتلمه زه
چې اسوېلو وي پاکه کړې په دا لار ځمه

په منصوري لاره يار درومي د جانان کلي ته
که رقيب لارې ټولې بندې کړي په دار ځمه

2004/5/16

جرمني، کولن

✲ ✲ ✲

غزل

د مخ ښاپست دې د زلفانو په تورتم واخيست
دې تورې شپې رانه دا سپين سحر يو دم واخيست

په تروږمۍ کې راايسار يمه رڼا ده چېرې؟
پخپل نصيب کې مې ټول عمر د چا غم واخيست

په خليته لارو چې درومي خود به لوېږي هغه
کسم که بيا مې په بدل لاره قدم واخيست

هره ادا به دې د زړه تاخچه کې ساتم اشنا
که دې په مينه کې قدم راسره سم واخيست

خپلو وروښودم په پردو په غشو وويشتمه
د نفاق اور د يار په کلي کې هر چم واخيست

2005/1/6، کولن، جرمني

✲ ✲ ✲

دوعا

ربه توبه مې ده چې هسې ګنهګار نه شمه
زمونږ امام پسې کافرو اقتداء کړې ده

په سجده پراته شېخان اوس هغه وعظ نکړي
بيا يې سياسي بازار کې چا سره سودا کړې ده

خوشې ټول عمر دې بدل واعظ ته ولې ناست وم؟
خلکه اسلام په نوم ده څومره ناروا کړې ده

هر څوک به لولي اوس زمونږ د نادودو کيسې
د تباهۍ وسه په مونږ باندې هر چا کړې ده

يمه پوه شوی چې هر څه مې پردي کېږي رانه
خپلې پښتو باندې مې دا ځل بسم الله کړې ده

ټينګ پښتانه ګامونه اخلم ياره وروورو به ځم
راته په خوب کې خوشال خان بابا دوعا کړې ده

2005/2/28 جرمني، راين

غزل

اوښکې ګرېوانه کې لارې لارې ځي
خولې نه مې اوږدې اوږدې کوکارې ځي

اور دی لګېدلی په نصیب زما
ځکه مې له سترګو اوښکې دارې ځي

لولپه شو هسې دا ګوګل زما
کوکې مې له خولې نه له ناچارې ځي

هرڅه نه حالاتو سم بې غمه کړم
چیغې مې هرخوا ته خوارې خوارې ځي

ګرځي غمازان د یار په کلي کې !
سوي اسويلي مې په څو وارې ځي

2003/12/20، کلن، راین

* * *

بلا

دا ستونی مې راډک شولو ژړا راغلې ده
کاله ته مې د بل وطن بلا راغلې ده

خپه نشئ جانانه زما د ېره بې وسي ده
دا لویه بدبختي موږ ته پخوا راغلې ده

په ډېرو د کپسې غوندې ناسته دا بلا ده
په هېچا داسې نه ده چې په ما راغلې ده

زما زنګینې تورې نه لا اوس هم په لړزه ده
خو دا ځلې په زور ددې دنیا راغلې ده

ددې بلا قوت او یاره ستا خالي لاسونه
خو ستا د کور بېتي ورسره صلا راغلې ده

2004/12/31 کولن

✲ ✲ ✲

قطعه

وچې نه کړې اوښکې دې په مخ باندې
وچ پټري د وچو شوڼدو اوبه غواړي

بیا ولاړ ملنګ دی دروازې ته دې
سترګو نه دې مات کچکول کې څه غواړي

2006/1/28

✵ ✵ ✵

څلوریزه

دلته خو هر څوک خپله طالع ښه ازمایلې ده
پام کړه زوروره ! ستا هم شپې ورپکې ګرانې دي

دې کنډو کپر کې له ډېرو نه ساه وتې ده
دلته اراده د یرغلګرو پښېمانې دي

2004/6/5

جرمني، بون

✵ ✵ ✵

شکرې

راځئ چې وکړو سندرې زړو کې
پیدا کړو ښې ښې شان خبرې زړو کې

ځان به راونغاړو د ترخو نه زیاتي
نه ساتو بس دی زوروري زړو کې

د اتفاق او د ورورۍ په تمه
کینه نور نه ساتو هېڅچرې زړو کې

د نوي ژوند ساز ته به غوږ ونیسو
چې شي ترخو په ځای شکرې زړو کې

یو ځای به وخاندو په ګډه سره
چې ارزوګانې مو شي غوره زړو کې

ځئ چې ګېلو او له ناندرو نه وځو
هیلې پیدا کړو معتبرې زړو کې

وکړو خبرې د منطق په ژبه
ورک کړو دا ډار و بېره او لرې زړو کې

یاره یو بل ته سره غاړې وځو
خبرې یو شي لرې او برې زړو کې

جرمني، کولن کوروایلر 2001/9/7

غزل

زړه مې نرۍ د پېپل پاڼه کې سلام دروړي
څه نوی شور رالګېدلی دی پېغام دروړي

زموږ له پاسه د رڼو ستورو مرۍ غوځې شوې
ډېوې شهیدې شوې ورغوي کې ماښام دروړي

شفق له ستوني نیول شوی ترې سرې وینې څاځي
سرې ماښام څاځکي د وینو ګام په ګام دروړي

د سپېرې دښتې لارویه جل وهلی آشنا
د کونړ سیند نه پښتنه درته ډک جام دروړي

دا کوزې لارې ټولې بندې دي، پاس لاره څاره
د کور کوتره په وزر کې حال د بام دروړي

په صراط وړي به، هرڅوک یاره ګنهګارې نغمې
ډېر ګناهونه به د وران جومات امام دروړي

2002/6/4

جرمني، کلن راین

غزل

وطنه زما تنه زه له تانه پاتې شوم
نصیب دې زما ورک شي له جانانه پاتې شوم

پردي اسمان دلاندې تورو وریځو کې مې ګوره
خبر نه یم له ځانه چې له ځانه پاتې شوم

د وخت د ناکردو نه رانه پاتې کلی کور شو
اشنا سره بې لوزه او بې ایمانه پاتې شوم

ترخو ترخو حالاتو کړه خندا له ما نه هېره
ټول عمر مې ژړا ده له خندا نه پاتې شوم

هر چا دې رسولي قافلې خپلې منزل ته
دا زه لېونی یوازې له کاروانه پاتې شوم

کړې مېچنې موړ باندې واعظ له لاسه وشوې
دده په اوتو بوتو له جهانه پاتې شوم

اوس ماته یاره پاتې د اسرې ځای چېرې نشو
خالي لاسونه سرګردانه پاتې شوم

2004/3/11
جرمني، روګندرف

تور چم کې

اوښکې کړېوانه باندې روانې شوې
شپې ورځې په دې وطن کې ګرانې شوې

خپل او پردي يو بل سره دښمن شولو
هيلې نورې ژوند پورې حېرانې شوې

ټولې لاپې شاپې سر کې ماتې شوې
ګډه په وير شهيدې ارواګانې شوې

شرم، غيرت تللى ككرو نه دى
تور چم کې سوالګرې مې بيبيانې شوې

لاس تر زنې کېناوه حالاتو يار
پاڼې د تاريخ يې ټاڼې ټاڼې شوې

کولن، راين 2002/1/3

✵ ✵ ✵

غزل

راځئ په ګډه د کونړ غرونو ته لاس پورته کړو
چې له ځنګلو یې د نښترو جنازې لاړې

پردو قاتلو مې په غرونو باندې لوګډ کړی
له هر نښتر د زړه نه سرې سرې ترازې لاړې

هېڅوک د مه ویلو نشته هدیره دی وطن
هم مې د وران کلي کنډرو دروازې لاړې

د تور لینګیو او د وخت وربي چړي له لاسه
ټولې دنیا ته مې څه خوشې اوازې لاړې

سترې بېبیانې شوې بې ستره په پردو کوڅو کې
د بې پردۍ زموږ هر ځای کې انګازې لاړې

زه به تر مرګه له همدې ناخوالو سر ټکوم
یاره دنیا نه ارمانجن او بې مزې لاړې

2005/3/4، جرمني، کولن

غزل

د رقیبانو په زړو بیا ډېره غوسه پرته ده
په ژوبل زړه کې مې د وران کلي کیسه پرته ده

قاتل د حسن راګډ شوی مینې قتل شولې
د غره هوسۍ مې هم سوری سوری سینه پرته ده

ګرد دی په سپین مخ باندې پروت دی وچې شونډې ښکاري
خدای خبر خیال کې درته کومه تلوسه پرته ده

مونږه د ژوند په اوږو وړي تل درانه بارونه
زمونږ نصیب کې بس همدغه سلسله پرته ده

دغو حالاتو ته چې ګورم خندنی غوندې شم
راته د ژوند په هر پړاو کې دسیسه پرته ده

سپېرو بادونو یکه زار له غرو هوجرو نه وړي
هغه له ښکلیو ډک مالت اوس هدیره پرته ده

غوټۍ د هیلو د ارمان په لمبه، لولپه شوې
ووایه ته زمانې ستا راسره په څه پرته ده

تقدیر زمونږ له جهنم د سرو لمبو سره دی
تل پښتنه خاوره په جنګ کې تکه سره پرته ده

ته اوروه دې د سکروټو بارانونه په مونږ
د آزادۍ مې د وطن سره وعده پرته ده

چې دې حېرانې ورځ ته وګورم پوکي بادوم
یاره ستا فکر کې همدغه وسوسه پرته ده

2006/2/6

جرمني، کولن

✵ ✵ ✵

غزل

ټول عمر رانه هسې په توبو تېر شوی دی
بې کاره لاس تر زنې په فکرو تېر شوی دی

د ژوند په راز خبر نشولو پټې سترګې ګرځو
ډېر وخت مو په ګوندۍ او تربګنو تېر شوی دی

بې علمه به یو ګام پښتو نه چېرې مخکې نشي
دا څومره بلا وخت دې په جنګو تېر شوی دی

ساعت ګړۍ خو نه ده له مودو مودو تېر وتی
هر دم قدم ستا ټول په غولېدو تېر شوی دی

هر چا شپې ورځې تېرې په خوښۍ او خوشحالۍ کړې
ټول عمر د یار تل په اسوېلو تېر شوی دی

2001/4/20

جرمني، کولن

✵ ✵ ✵

ثڼور

کوڅې زموږ د ښار د لېونو نه خالي نه دي
دا غرونه د وطن مې د زمرو نه خالي نه دي

شپونکیه ګوتې پام کوه شپېلۍ نه لیرې نکړې
ډاګونه تاترې دې د رمو نه خالي نه دي

تالا والا که څونو کې به وخاندي ګلونه
ګوګلې خامخا له اسوېلو نه خالي نه دي

شپې د ټټک ټکورورپکې هر وخت کې تودې وي
هوجرې د پښتنو له مېلمنو نه خالي نه دي

روانې قافلې پسې خو ځان رسول غواړي
دا کړپې ګرانې لارې له لوېدو نه خالي نه دي

دا چوپې سندرمارې به بیا ځلې په ګډا شي
وستلې میدانونه هم زلمو نه خالي نه دي

ډوله ته به رادانګې ثڼور ځوانان د کلي
جذبې د پښتنو یاره پښتو نه خالي نه دي

2001/9/24
جرمني، کولن

✵ ✵ ✵

غزل

شړنګ د سېتار غږ د جانان شغ د نښترو غېږ کې
په سردرو کې رالوی شوی یم سندرو غېږ کې

ځي راځي غوږ ته انګازې مې لا هماغه شانته
کله به پورته شي منګو بغا ګودرو غېږ کې

څُمان به بیا زلمي کونړ د سیند په غاړه تش کړي
شوګېر وهلي به وېدې شي زورورو غېږ کې

په شاړو دښتو او درو کې به تېږې پورته شي
سوله به راشي د هوا سپينو کوترو غېږ کې

شي درې وړې منګوټې به مېکدو په غاړه
ځوانان به وړي خوارږه خوب وي سترګورو غېږ کې

کم به نصیب وي یاره ستا د تېږې وار چې راشي
چې ارمانونه په خندا کړم در په درو غېږ کې

راین په غاړه، 2004/10/19

غزل

ما مې جونګړه جوړوله رقیب ورانه کړله
د زړه په سر راته هغه خونه ودانه کړله

دربان دې پوه یمه مطربه تال دې بل شانې دی
ثنګ په هوجره کې دې بدل نغمه روانه کړله

سر چپه کوډې د حالاتو جادوګرو وکړې
ثومره خوږه مینه یې بېله ما او تانه کړله

د غزل توري به د تورو سترګو تور کې ساتم
که شاعري مې له سایل او د کاروانه کړله

هله به یاره ښه شعرونه او غزلې لیکې
که دې ټپه بیا له سندرو یه قربانه کړله

2003/3/14

جرمني، کلن ښار

لار

عذابونو زېږولی یمه شېخه
ولې ورکه دې کړه مانه د جنت لار

چې پخوا دې کړې هاغه خبرې نه کړې
تا کړه څنګه د سوچه اسلامیت لار

کله هم خو داسې نه و چې تا وکړل
ده معلومه موږ ته ښه د شریعت لار

د سوچه ږیرې او ښې سپینو جامو سره
ستا لپاره وه جومات د شرافت لار

خوشې هره خوا دې وکړل اورونه
اسلام هېر کړو تا نیولې د قدرت لار

خوار ولس دې د بلا په خوله کې ورکړو
ورته جوړه دې کړه ژوند کې د ذلت لار

په دېوانو یې خپل دین له مرۍ ونیو
یاره ورکه شوه پښتو او د غیرت لار

2002/6/4

جرمني، کولن

* * *

کنډر کنډر وطن کې مې سلګونه بل څه نشته

مزار ته مې د اوښکو ډیوې هر ماښام راوړه

کولن، راین

بازان خبرې غواړي

خيالونه مې په زړه کې د جانان خبرې غواړي
غمونو او دردونو کې خواران خبرې غواړي

بې پلاره ماشومان زمونږ د وران کلي کوڅو کې
په خلکه دا به څنګ شي يتيمان خبرې غواړي

دې لارې جوړې کړي يتيمانو په مخ اوښکو
د وير له لاسه دلته لوند ګرېوان خبرې غواړي

ړندې شوې هغه مينې حسن ګونګې ښاپېرۍ شوې
ګذران د مينې ګران شو عاشقان خبرې غواړي

رالوتي تور کارغان مې په فضا باندې کاغ کړي
زما د غرو سرونو کې بازان خبرې غواړي

ځان جوړ که ياره شابه چې نن ستا د ټپې وار دی
غوږ غوږ دي تاته هله شاعران خبرې غواړي

2003/7/5 جرمني، راين

غزل

لپه دې نيولې تل د ځان په دوعاګانو ده
خير به کله غواړې دغو خوارو پرګنو لره

دا خو زنځيري دي بېخي تمه تري نه، نه کېږي
هېڅ ورتګ په کار نه دی ميالي صيب لېونو لره

خوشې دي عبس ربه په دې خاوره ښبندلي دي
هم دې اتفاق نه دی ورکړی پښتنو لره

دې د وخت لوټمارو ځانله دنګې ماڼۍ جوړې کړې
پاتې په خالي ميدان پښتون دی تربګنو لره

اړوې لاسونه بيا غورزي کوې پردې ډول ته
نه ښايي بدرنګه ګډاګانې مېړنو لره

بې له هغې بدو سترګو يووړه پښتنه ناوې
مورې لوګی نه کړي حاجت نشته سپېلنو لره

هېڅکله به يار داسې حالاتو سره جوړ نه شي
ګوري دې څه بله چاره خپلو اندېښنو لره

2005/11/13
جرمني

✵ ✵ ✵

غزل

خوا ته رانزدې شه چې خپل زړه درکړم
دې نه زیاتي ووایه نور ثه درکړم

ته دې هم د زړه نه راته ووایه
لوظ به د مینې همدا زه درکړم

ښه صفا خبره راته وکړه ته
هله به جانانه سپینه خوله درکړم

خوا ته مې نزدې کړه خیر دی ومنه
مینه کې رازونه به ډېر ښه درکړم

کله چې دې زړه کې یار ته ځای ورکړو
راشه بیا به شونډو نه خواږه درکړم

2003/7/5

جرمني، راین

✵ ✵ ✵

غزل

غمونه او دردونه مې خندا ته نه پرېږدي
بېلتون لارې نيولي ما اشنا ته نه پرېږدي

مدام راته په سر د بدبختۍ کپسه ناسته
شېبې د خوشحالۍ زمونږه خوا ته نه پرېږدي

اغزنه غوندې لاره مې کاله ته راستنه ده
تاو شوی د غم شپول رانه مونږ چاته نه پرېږدي

کافرې شانې ګوتې يارانې له مرۍ نيسي
دا مينې د خوږو زړونو وفا ته نه پرېږدي

د تورو غرو بلاوې راته مخکې کېږي
ولس او دا وطن مې ارتقا ته نه پرېږدي

شوګير د تورې شپې دې هېڅ سبا ورپسې نشته
تيارې دې د وختونو ثوک رڼا ته نه پرېږدي

قتلېږي دلته مينه، محبت لويه ګناه ده
ځه ياره خدای دې مل شه ما خو تاته نه پرېږدي

2000/11/18
د افغانستان د کلتوري ودې ټولنې په مشاعره کې

✲ ✲ ✲

باد راوړم

ګل نه شومه غوټۍ وم په دامان ورژېدم
له خپل وطن نه لیرې په ارمان ورژېدم

ډېر ولتېدم ودرېدم د سوال په دروازو کې
د وخت له ناکردو نه په خپګان ورژېدم

پر دوکوڅو کې خوشې لاړم راغلم سرګردانه
ریدی د سوارو وم په بیابان ورژېدم

دې خوار نصیب رابېل کړم د وطن له تاترونه
پیدا ومه خزان کې په خزان ورژېدم

مَېن د خپل وطن په کاڼو بوټو خو ارمان چې
بې وخته بې وطنه بې جانان ورژېدم

یار ولېږئ یارانو پام چې دلته یې پرېنږدئ
باد راوړمه له کومه په المان ورژېدم

غزل

د سیند په غاړه غاړه سپینو شګو په سر تلم
سوچونو وم اخیستی هېڅ په ځان نه پوهېدم

معلومه راته نه وه چې به چېرته زه روان وم
په شان د لېوني غوندې به تلمه سرګردان وم

ګرداب کې د یادونو چورلېدمه ډوبېدم
خیال یووړم له المانه آن د خپل کلي وستل ته

حېران، حېران مې وکاته د سیمې ټول محل ته
کسم د کانو بوټو په دیدن نه مړېدم

چې ولګیدې سترګې مې په ورانو کنډرونو
غړی کوزې پرتې وې د هاغو دنګو برجونو

په یاد مې وړوکتوب شو په کوڅو به ګرځېدم
نه هاغه خلک پاتې وو نه هاغه ودان کلی

ای یاره پروت و لوټې ستا د جانان کلی
راماتې مې شوې اوښکې په سلګو وژړېدم

2006/7/15
جرمن، کولن راین

✵ ✵ ✵

غزل

ساړه اسولي هر وخت زخمي زړونو له راځي
پردۍ مرغۍ زمونږ د کلي ونو له راځي

چې عقل شي یاغي ژبه په ګډو وډو سر شي
توبې چې خولې ته راشي لاس غوږونو له راځي

سپېرې شوې د افغان د غرونو دنګې غاړې
بدرنګه سوداګري چې وهنو له راځي

ګېله راته پرېوتې غوړکي غلي غوږ کې وکړه
تورمخي د پنجاب زما وژنو له راځي

وطن یې زمونږ لوټ کړو ښه په غټو ورته ګورو
چې عقل به بیا کله دې سرونو له راځي

یو وخت به دا سرسامي ککرۍ شي دړې وړې
ماجرې پښتنې به ګودرونو له راځي

شي پورته به ټپې د یکه زار په سرو درو کې
سندرې به د یار نوي سازونو له راځي

2002/2/6

جرمني، کولن روګندرف

* * *

غزل

غلی به یمه خو په زړه باندې توپان لرم
سوری سینه باندې زخمي ارمان لرم

د یوه بانه اشاره ستا راته خورا ښکاري
کمی مې نشته وایم ځانته لوی جهان لرم

دا غمازان د محبت مې ستا له مینې باسي
زړه کې جانانه ستا د مینې لوی فرمان لرم

چرته ښکاره راسره پام د سترګو جنګ ونکړې
په دې چنو او چم ګاونډ کې رقیبان لرم

په پښتانه لوظ له ما سره ولاړه اوسه
په ټیټ سر نه یمه بلد پښتون ایمان لرم

د زړه تاخچه کې مې خو ستا د مینې پټ خوندي دی
وایې یار تا سره زه ټینګ عهد و پیمان لرم

1995/3/8

کیسې

پرېږده نورې بس دی د ارمان کیسې
بیا رته راواخله د جانان کیسې

چاته د دې خپل زړګي حال ووایم
تېرې شوې په مونږه د خپګان کیسې

اوس د خوږې مینې کیسې پاتې دي
یوازې به کوي څو رقیبان کیسې

لاړه اوس خبره د کیسو شوله
ډېرې شوې ترخې اوس د افغان کیسې

دې کیسو کې خوند کم دی نشته دی
راشئ چې نور واورو د جهان کیسې

چا هم راته ونکړه خوږه کیسه
ټولو راته وکړې د خپل ځان کیسې

یار ته خو راواخله د وطن کیسه
لګي په ده ښې د کابل جان کیسې

2002/4/8

پسرلی

په هر چا پسرلی ژوند یې ګلونو سره دی
نصیب دې زما ورک شي له غمونو سره دی

تاریخ خو مې غېرت او د مېړانې کیسې وایي
تراوسه مې لا ژوند له سربښندنو سره دی

په ځان یمه پوه شوی نه مې دا شوه او نه هاغه
ازل مې ماتو ګوډو تقدیرونو سره دی

ورو ورو راته پخپل کاله کې ځان بې واکه ښکاري
وطن او سر مې دواړه له ګواښونو سره دی

دې تورو سپینو سرو راباندې خپله خوا کړه یخه
ټول وخت مې ځنازو او شوګیرونو سره دی

دې حال ته سوچ اخیستی یم خندا ده رانه هېره
فریاد ځکه سینه کې ماتو زړونو سره دی

پښې مې مېکدې په لوري لنډې لنډې کېږي
ساقي اوس پردی شوی سرو جامونو سره دی

بیا ځلي د جهان په قدرتونو کې ازمېښت شوم
عظمت د خپلې خاورې مې ننګونو سره دی

خوښي ده خوشحالي ده يار هر خوا پسرلى دى
دا ژوند يو ائې زمونږ له ويرونو سره دى

2003/12/2

✵ ✵ ✵

يو شعر

زه به اتڼ زه سليمان د غره راواخلمه
بيا که توري بوري په سر ژڼکي اتڼ واچوي

2005/6/4

✵ ✵ ✵

غزل

دردونه مې په زړه باندې جانان له لاسه دي
راپېښې کشالې راته خپل ځان له لاسه دي

کافر زما د مینې مرۍ ونیوه له ستوني
زخمونه مې پراته اوس له هجران له لاسه دي

په ما یې دا زما جونګړه سمه کنډواله کړه
دا ټولې لاسوهنې پاکستان له لاسه دي

تاجک دی، که وزبک، که هزاره ټول دښمنان شول
ورانۍ او لمسونې د ایران له لاسه دي

یو بل ته په ماشه تل سنګرونو کې پراته دي
په موږ دا بدې ورځې خپل افغان له لاسه دي

ترڅو چې پکې یارستاسې د سرو مال نه خلاص شو
نادودې اوس په موږ باندې جهان له لاسه دي

2002/10/30، جرمني، بون

څلوريزه

د توري بوري سرته بيا څلي ډول وخېږوه
ياغي بادونو د وطن د ناوې شال وړی دی

د ښار کوڅه په کوڅه اورمه پردي سازونه
چا د هوجرې نه مې منګی او سېتار تال وړی دی

کلونه وشول چې روان يمه په ورکو لارو
په کومه لاړ شمه چې ورشم د جانان کلي ته

دا څل د زاڼو په کتار پسې مې نيت کړی دی
که په وزرو کې مې يوسي يو ارمان کلي ته

راين، جرمني

بل ملنګ

مطرب راوینس کړئ د رباب مزو کې ترنګ په کار دی
نوی محفل، نوی سینګار او نوی رنګ په کار دی

ما خو پخوا د رسره لوز په پښتو کړی دی
راته خالي ګلې دا ستا د بنګړو شرنګ په کار دی

پردي وطن کجیران را لوزي زما غرونو ته
ورته پامیر او یا تورغره کې لوی ګړنګ په کار دی

چې غنم وړي بل احمد ته په شمله وټومبي
بیا ځل جرګې د پښتنو ته بل ملنګ په کار دی

بله ملاله به شي پورته میوندي کړیکې ته
په دښمنانو باندې هغسې غورزنګ په کار دی

د مینې جنګ دی خیر دی بېرته که راستون نه شومه
ستا اننګو ته خو د یار د وینې رنګ په کار دی

1992/7/6 جرمني، راین

✲ ✲ ✲

سپرلي ته

سپرلیه رانشې بې وخته دلته
کلي ښارونه کنډوالې دي پرتې

نصیب راوستې څومره سخته دلته
موږ ته لا ډېرې کشالې دي پرتې

د بڼ ځوانۍ لاړې نسکورې شولې
سږ د همدې سپېره خزان له لاسه

پېغلې غوټۍ ټولې سرتورې شولې
ددې بې رحمه شان توپان له لاسه

خدایزده د کلي مرغۍ چېرته لاړې؟
دلته کارغان د بل وطن راغلي

په غوږو اورم خوشې کاړې باړې
سرې بلاګانې له دکن راغلي

دلته لو شوي د ګلونو څانګې
د پېغلې سور سالو بادونو وړی

هر يو زړګی د غم په ټال کې زانګي
د کونړ يار هم دې غمونو وړی

2004/1/24

غزل

بې واره لېونۍ غوندې سرلوڅې ده راوتې
اشنا د راتلو زېری ورته چا راوړی دی

کندهر کندهر کوڅو کې کندهونو باندې ګرځي
غېبي غرېبي په غوربشي احوال ما راوړی دی

پام وکړي بیا روانه شي د شوندو په سروایي
رېبار لکه چې حال د جانان بیا راوړی دی

د لارې لاروی پښه نیولی شي ورګوري
تاثیر یې د خپل حسن په هر چا راوړی دی

روانه شي په منده د کوتې بلۍ ته خېژي
چارګل یې غټ په پوزه ناروا راوړی دی

په دې محل کې چا دا دومره ښکلې ده راوړې
چې ټول کلی یې یاره په غوغا راوړی دی

2004/1/2، کولن، راین

غزل

ډولچي پاڅېږه، ډول دې ټول کلي کې وګرځوه
زما دې وران کلي کوڅو ته څوک کافر راغلی

غشي راواخلئ په دا ژنکو باندې یې ووېشئ
پردي بدرنګه سوداګر زموږ په غر راغلی

ږدي تنابونه راته لارې په شنه کڅ کې باسي
له پاسه سور اور وروي په شور او شر راغلی

مټ مې له دغو سرو دېوانو سره سم دی کله
نه ږدمه تن ورته نن خیر که مې په سر راغلی

د اژدها خولې کې به زهر شم دنیا به ګوري
د تاریخونو زوړ دښمن مې بیا په ور راغلی

تش اسویلی مې له خولې خېژي څه کولی شمه
د یار په کلي ټول پوهېږي زورور راغلي

2003/8/20

جرمني، روګندرف

رنځ

څو مره نادودې وکړې مونږ خپلو سرونو سره
دا خپل سرونه جنګوو هسې له غرونو سره

د تربګنۍ په رنځ پراته يو لا تراوسه پورې
په جنګ جګړو باندې اخته يو له مرګونو سره

خپله اګاه نه يو خو بل ته هډو غونږ نه نيسو
قبيلوي سيستم کې ښکېل يو له غمونو سره

يو ورو د بل وينو ته ناست يو عجيبه مخلوق يو
کله به سيال نه شو په ژوند نورو ملکونو سره

هر څوک روان د ارتقا په لور منزل ته رسي
د پښتون عمر ياره تېر شو له جنګونو سره

2003/10/20

جرمني، روګندرف

✲ ✲ ✲

غزل

په ګرېوان مې ځي د اوښکو کاروانونه
له زخمي زه نه مې خېژي فريادونه

نوم د مينې به په خولې کله وانخلم
کبرجن اشنا مې مات کړل لوظونه

زړه کې پاتې مې زخمي نغمې شوې
شول په برخه زما ټول عمر غمونه

زما زړه کې مستي نشته جام رانه وړې
يار تش کړي تل د مينې ډک جامونه

1993/5/2

✵ ✵ ✵

سندره

څمه چې وګورم د جانان کلی
خدایه بیا ودان کړې هغه وران کلی

کله چې رایاد هغه یادونه شي
اوښکې مې روانې شي سیندونه شي
ډېر دی په هر چا باندې خپل ګران کلی

کړي پکې مونږه چې خاپوړې دي
اوس خو هدیرې ورپکې جوړې دي
پاتې شو هر چا نه خپل جانان کلی

نوم یې وته پور دی کونړونو کې
پروت دی هلته دنګو دنګو غرونو کې
دا کلی د یار محمد اجان کلی

خدایه بیا ودان کړې هغه وران کلی

2003/7/2
کوروایلر جزیره کې

اروانښاد ډاکتر کبیر ستوري

تــه !

ســـودا اخیـــستی یمـــه څنګـــه بـــه شـــي ســـتوري شـــمارم
خـــو کبیـــر ســـتوری پکـــې نـــشته لـــه مـــداره وتـــی

دا د پـــښتون اســـمان انګـــړ راتـــه خـــالي خـــالي شـــو
زمـــونږه ســـتوری د یـــارانو لـــه کتـــاره وتـــی

2006/5/12
جرمني، ویسلینګ ښار

✲ ✲ ✲

غزل

لپه رانزدې کړه زما اوښکو ته
ګلې ما له چرته خندا نه راځي

ما د وير په چم کې اړولې دي
يوه شېبه خوښي هم په ما نه راځي

شپې ورځې رقيب له لاسه ګرانې دي
رحم خو د چا په هېچا نه راځي

وخت د مينې خوند په ولجه وړی دی
ياره تېر وختونه په تا نه راځي

2001/11/18
جرمني، کولن لانګل

غزل

لاړې پناه مې له نظره شولې څه دې وکړل
ګلې چې پاتې له ګودره شولې څه دې وکړل

لکه برېښنا غوندې له دې محله چېرې لاړې
رانه په کومه مسافره شولې څه دې وکړل

زما تنکۍ مینه دې ځان سره په سین لاهو کړه
نامردې ګډه بې ګودره شولې څه دې وکړل

د بېلتانه د سیند څپو کې به دې ګورم چېرې
کوم سمندر د سر سندره شولې څه دې وکړل

یار دې کوګۍ په تمه ناست دی چې به راشې کله
دومره زر ولې مروره شولې څه دې وکړل

2002/10/20
کولن راین باغچه

✲ ✲ ✲

✲

زور د خیرو دی ښکاري ګوتې له ماشې اېسته کړې
ایله د کلي شنډې توت کې څو مرغۍ کېناستې

زموږ فقیرې دوعاګانې هېڅ قبولې نه شوې
پردۍ پېرې بیا د خوارانو په بلۍ کېناستې

2002/6/25
جرمني، کولن

✲ ✲ ✲

ډېره موده کېږي ورته لپه د زارو نيسم
ښکاري پښتنه ده چې له مينې نه انکار کوي

زلفې کړي خورې له قصده تورې شپې بيا راولي
پوه يمه نادودې د خوږې مينې په يار کوي

جرمني، کلن ښار

نابلده باد

خير کړې ډوب شومه د اوښکو سمندر کې
کوم باڼه رسا وېشتلی يم ځيګر کې

ورته سوچ يمه اخيستی دا به څنګ شي
کبرجن اشنا هيڅ نه راځم نظر کې

د ژوندون په ښو او بدو نه پوهېږم
تېر شو عمر مې عبث کنډو کپر کې

زور د حسن دې نادودې په ما وکړې
له دې کلي نه به کډه راپسر کړي

پرې چې وړي مې نابلده باد په کومه
دلته شپې د تېرېدو نه دي په شر کې

ياره ستا د اسوېلو پروا چې نه کړي
نور ګودر په غاړه مه ځه مازديګر کې

2001/2/25، جرمني، راين

غزل

څو لېوني سپي د خپل وران کلي کوڅو کې ګورم
کاروان د اوښکو په شلېدلو ګرېوانو کې ګورم

په نصیبونو راپرېوتې له اسمانه تږسه !
ستوری د بخت مو نن سبا په رالوېدو کې ګورم

چې په وهلو، ځغلولو مې څو ځل شړلی و
د وطن واګې نن د هغه چا راتلو کې ګورم

کیسې د ننګ او غېرت لاړلې په سین لاهو شوې
رېښې رېښې شمله مې نوره سوځېدو کې ګورم

تال بدل شوی دا نغمې راته بدل ښکاري
دا ساده ګان بیا پردي ډول ته نڅېدو کې ګورم

ماتې شوې سر کې د پښتو او پښتونوالې لاپې
ژبه مگې هم په ګینګړو او مړه کېدو کې ګورم

له بې وسۍ نه به د یار سندرې ژاړې درته
چې خپل کاله کې ځان ورو ورو بې واکېدو کې ګورم

2003/3/12
جرمني، راین

✲ ✲ ✲

غزل

د زړه خبره مې په زړه پاتې شوه
مینه خوږه رانه په څه پاتې شوه

د نیمو شپو تېپې وې ګرمې پکې
رانه د کور کلي حجره پاتې شوه

شرنګ د سپېتار بغا د سره منګي نه
په غوږ مې هغه شان نغمه پاتې شوه

د چا د دومره ناروا له لاسه !
رانه په خوله نیمه ټپه پاتې شوه

ما وې په غوږ کې به څه وایي راته
ګونګۍ شوه یاره پټه خوله پاتې شوه

2002/10/24

کولن، راین

✲ ✲ ✲

کوچۍ

خیر کړې د مینې دنیا ورانه نشي
مینه کې څوک دې بې جانانه نشي

مه ځه د ښکلیو په کوڅه زړګیه
چېرته خو پېښه درته ګرانه نشي

په ګرېوانه به دې ځي اوښکې لارې

مینه عذاب دې ګوره تانه نشي

بس دی چې یار زړه په ایلبند کې پرېښی
کوچۍ سره مینه په اسانه نشي

2002/6/19

جرمني، راین

د جهان چم کې

واړوه د مینې کړه راشه د جانان چم کې
پرېږده اسویلي دې د غمونو او ارمان چم کې

هسې هم د غونډو زنو شنه خالونه توی شولو
چوپې تلوسې شوې مرې ساه ګانې د زندان چم کې

کډې راپه سر شوې له مرګونو او ویرونو نه
ناست دي په اوږو راته درانه دېوان چم کې

ګام په ګام یې سرې زموږ د خوار کلي چینې کړلې
ژاړي راته هر وخت د ړنګ کلي یتیمان چم کې

خدایږده چې به شنې کوترې بیا زموږ په بام راشي
شور به د چونچڼو کله پورته شي دې وران چم کې

ځي په نابلده کنډوونو قافلې یاره
هر چېرې دېره شول افغانان ټول د جهان چم کې

2001/4/12
کولن، کوروایلر، جرمني

غزل

په درنو سترګو درانه کتل کړي
جادوګره یا برېښنا ده رانیول کړي

څه کړې ورېږ ځوانۍ ورته اوبه شوې
تورې سترګې چې راواړوي خوړل کړي

په دې کلي کې اجل نیولی د بېر دې
په بڼو باندې رسا رسا وېشتل کړي

سره منګې سره ګودر ته مازدیګر ځي
دنګه غاړه ځي د زړکې په شان تلل کړي

سترګو یووړه لېونۍ غوندې ښکارېږي
لاس کړئ پورته که خدای یار ورسره مل کړي

2001/10/5
کولن، روګندرف

⁂

د هسپانيې سانسيبا ستن ته !

سانسيباستن د سرو ګلونو ښاره
د سيلانيانو د سيلونو ښاره
د تاترو او د بحرو وطنه
د جګو غرو او ځنګلو وطنه

د ښاپېرو د اتڼونو ښاره
د سيلانيانو د سيلونو ښاره
ستا د ساحل د غاړو سرې بربنډې
په نرمو شيګو کې پرتې بربنډې

د لمباګانو ساحلونو ښاره
د سيلانيانو د سيلونو ښاره
دلته د پېره دي ښکلاګانې تاکې
سپينې کوګۍ څومره ارزانه تاکې

ښاپېست کې يې د جنتونو ښاره
د سيلانيانو د سيلونو ښاره
يار د پامير له ګړنګو راغلی
ستا د ښاپېست په اورېدو راغلی

يې په رښتيا د يادګارونو ښاره
د سيلانيانو د سيلونو ښاره

2001/8/4
هسپانيه

لکه څاڅکی عمر هسې راوربېږي
ژوند روان یو سمندر دی چې تېرېږي

چا لا ساه په خوښۍ نه وي اخیستلې
ور د مځکې ورته رپ کې بېرته کېږي

یاره دغه زموږ لاره ده روان یو
هر سړی له تورو خاورو لاندې کېږي

2001/9/23

جرمني، د کولن هدیرې ترڅنګ

غزل

بانه دې رپې بيا څه چل دی ستا په سر اشنا
نه ښکارې ډېره موده کېږي په ګودر اشنا

پرهر پرهر زړګی مې نن سبا خو چوي درپسې
کړی زما په سينه تا د مينې کر اشنا

د اسوېلو بادونو يووړه د پګړۍ چرړه مې
غشي د مينې مې خوړلي په ځيګر اشنا

زما د غرونو په ځنګلونو باندې لوګۀ شوی
څو سوداګرو رانه لوټ کړلو هر غر اشنا

دغه نادودې تېروه په زړه بې وسه ياره
پرې چې پردې ملک ته چلېږي ستا نښتر اشنا

2003/12/24

پښتو ده

چې دا موږ ولې د ثیرمه لېوني یو؟
ځانته پام نه کړو د هر چا خندني یو

خپل کاله کې اتفاق زموږه نشته
سکني نه شو ټول عمر مېرني یو

چې ساتي ولس نفاق او تربګنو کې
تل له داسې مشرانو سپېلني یو

چرسو بنګو مو حجرو کې ډنډو کار دی
لاپو شاپو کې له هر چا مېړني یو

له ژوندون له پټه رازه خبر نه یو
تمدن نه یو په تېښته غرني یو

محتسب راته دوري په لاس ولاړ دی
یوازې مونږه یې مېندلي دهرني یو

جنګ جګړه او تربګني زمونږ پښتو ده
دې نړۍ کې همدا مونږ یوازیني یو

یو ورور بل ته کنو ثاه دغه مو کار دی
یاره ټول عمر یو بل نه خواشیني یو

2001/5/2

جرمني، کولن

احساس

د هنر د قاتلانو پېرې زور دي
کله خوند شته په شعرونو او غزل کې

عاطفې ټولې مړې نه نیول شوي
بې وسي رارسېدلي ده ازل کې

د نفاق اورونه بل نن کور په کور دي
د پښتون قافله پاتې ده منزل کې

لا په مخکې کړلېچونه راته شته دی
ارتقا مې د ژوند نه رائي اټکل کې

تش د خولې په لاپو شاپو به څه وشي
څو پیدا نشي احساس د زړه په تل کې

یو تربله زاربېدل چې ورکې نه وي
یاره خوند نه کړي خوبونه په څنګل کې

✲ ✲ ✲

یکه زار

وبه خاندي سپورې شوندې وچ به ګرېوانونه شي
ژوند به ټوله مینه وي، ساندې به سازونه شي

بیا به عاطفې په کډه راشي خپلو مېنو ته
خوښ په په غلبېل سینو کې زړونه په ټوپونو شي

پورته به حجرو کې یکه زار غږ د ټپو شي بیا
شرنګ به د پېزیب سره د منګو او سپېنارونو شي

غوځې به لانجې شي په دې خوارو پرګنو کې تل
خپلو کې چې وژني دغه ټول به سره ورونه شي

بوخت به شي لګیا به شي هر څوک د ارتقا په لور
دا د وطن شاړې به د سرو ګلونو ټلونه شي

تاو به له ځُماونو نه ځوان په مېخانو کې وي
نه به وي یارانو کې یار پاتې به یې شعرونه شي

2002/9/5 کولن، راین جرمني

✵ ✵ ✵

زلمو زر شئ بیا ډوله ته غورزېږ وکړئ
وخت راغلی بیا مورچل ته د ختو دی

زړه تور ه د بابا درسره واخلئ
کنه نوم نشان مو اوس په ورکېدو دی

د پامیر له ګړنګونو پې نارې کړئ
مونږ همغه پښتانه یو هېر دی نشي !

2001/10/18
کولن، جرمني راین
د کولن په ښار کې د افغانانو او المانیانو
په ګډه مظاهره کې

✵

د ګلونو سره غونچه شه چې معطر شې
چې د ژوند په خوند او رنګ باندې خبر شې

ګناهونه دې له ږیرې نه ثځېږي
شېخه بس دی زیاتي کوز که له منبر شې

✵ ✵ ✵

✵

یو خُمار دی لګېدلی په دې چم کې
سوچه ږیرو اړولی مېکیدې ته

په قدم کې ودرېدې شناختې
جنازې دې چلېږي هدیرې ته

✵ ✵ ✵

بلبله

بلبله ښکلې ترانې وو ایه
خوږې د مینې افسانې وو ایه

د ګل په مات ډنډر راواخله کیسه
سندرې ښې د زمانې وو ایه

ساقي څنګلاس ترزنې بیا ولاړ یې؟
حال دې د ورانې مېخانې وو ایه

دا د وطن کیسې دې هېرې نشي
خبرې ښې د ویرانې وو ایه

د ګل په زېړه پاڼه لیکه یارته
ورته دا تېرې کارنامې وو ایه

✲ ✲ ✲

ړنګ ښار

ځنګېدلی دی کوڅو کې نه ښکارېږي
ړنګ شه ښاره مېخانې درپکې نشته

غځېدلي دي کوڅو کې خُماريان دي
خُمان مات دي پېمانې درپکې نشته

د خزان دوړو بادونو کې پناه شوې
مينې لاړې يارانې درپکې نشته

له کنډرو دې راخېژي فريادونه
د بلبلو ترانې درپکې نشته

ستا په غېږ کې رقيب مينه د يار وسوه
خوند د ژوند او زمانې درپکې نشته

1990/3/5

خواره واره

هره شپه خوشې بد خوبونه وینم
بیا په وطن کې مې جنګونه وینم

ددې بد بختو پرګنو په برخه
همدا جګړې او دا مرګونه وینم

دنیا وړه شوه انسانانو باندې
ځکه تېرې، تجاوزونه وینم

دیموکراسۍ او آزادۍ په نامه
پکې اسلام ته کلک ګواښونه وینم

چې یې جهاد کړی په ضد ورسره
نن یې هغوی سره لوظونه وینم

بدې، رشوت یې کړو رواج وطن کې
هم مېخانې او ډک خومونه وینم

د یار په چم کې پردی ډول غږېږي
ورته خواره واره لاسونه وینم

2003/10/20

جرمني، کلن ښار

✲ ✲ ✲

غزل

شېخه دا څه کړې مېکدې په غاړه
درنه بېګاه دلته تسپې پاتې دي

ستا عبادت او د تسپو ټکا کې
ښکاري درنې دوکې پاتې دي

مسلماني دې خدا بږو شک ګڼمه
په خلکو هسې دې اړې پاتې دي

دا سرچپه کانې چې وشوې وايه
پکې اوس کومې مسئلې پاتې دي

خبر دی په کړو سجدو کې نشته
په خوله دې څو تشې توبې پاتې دي

پام چې منبر ته زياتي پورته نه شې
درته عبس دا چوپې خولې پاتې دي

په ګرانو لارو د اشنا کلي ته
يار ته مزلې ښې اوږدې پاتې دي

2005/12/9

جرمني، روګندرف

بې حيا

د فطرت په ښکلاګانو
تور نقاب دی راخورېږي

د نرګسو جنازې وړي
په شتاب دي راخورېږي

له وحشت او مصيبته !
ژبې ګونګې شوې په خولو کې

اوښکې واوښتې ثپې شوې
سور درياب شو راخورېږي

وړي اورونه په لمن کې
دوزخونه ورسره دي

دا دنيا ترې په لړزه ده
په رباب دې راخورېږي

د وختونو په سنګر کې
د ماشې په ګوته ناست دی

په جمله مسلمانانو
يو عذاب دی راخورېږي

دین مې نیسي له مرۍ نه
دې پخپله دې بې دینه

بې حیا د زمانې دې
ډېر بې اب دې راخوربږي

کافر دیو دې د وختونو
یاره ځئ چې پسې پاڅو

چې مرۍ یې وچه نکړو
لوی ښامار دی، راخوربږي

2002/10/5، جرمني کولن

غزل

نادودو مې جانانه ټول محل وسوځاوه
د وخت څو لېونو مې تور وربل وسوځاوه

ګوګل نه مې لوخړې د باروتو پورته کېږي
هر کور او کلی ښار يې په څو ځل وسوځاوه

ناولو تورو ګوتو مې ټيکری رېښې رېښې کړو
تا وليد چې ظالم مې د سر ګل وسوځاوه

په رېړه دې اور پوري شه د سپينو جامو غله
تا ولې دا زما ښکلی کابل وسوځاوه

ګرېوان ته مې څه تور او سره لاسونه را اوږده شول
په ما يې دا خپل ځان په څه چل ول وسوځاوه

د ژوند په کڅ مې ياره سرې سکروټې راورېږي
راغلې وچکالي ده زړه مې جل وسوځاوه

1993/2/5 جرمني، کولن

✵ ✵ ✵

پخپل لاس مو د اوطن کړو کنډواله
یو تر بله وکړه موږ مقابله

تباهي مو خپل غریب وطن ته راوړه
اوس حېران یم چا ته وکړمه ګېله

چې هرڅه مو ټول په سیند باندې لاهو شول
شوه د یار پکې رېښې رېښې شمله

2003/4/9

جرمني، کولن

سندره

د عبدالله مقري د یوې سندرې په پیروۍ

تورې ګورګورې، شنې ممانې د خپل غره راوړه
ماته د کونړ له سینده اوبه راوړه

خپل کور او کلی مې یادېږي
زړه مې نری نری خوږېږي
لپه توتان د توت له څانګې راته سره راوړه
ماته د کونړ له سینده اوبه راوړه

په ما مې خپل وطن ډېر ګران دی
پردی وطن راته زندان دی
سابه سوکړک ورسره خپل د تناره راوړه
ماته د کونړ له سینده اوبه راوړه

زما د جګو غرو وطنه
ګران یې خپل یار باندې هرڅه نه
جانانه راشه قدمونه دې درانه راوړه
ماته د کونړ له سینده اوبه راوړه

2002/2/16

جرمني، راین

د بون پرېکړه

قافلې د اوښکو ځي راځي چلېږي
ماته شوي ګرېوانه ته سپينه لاره

هر ګوګل نه شنې لوخړې پورته کېږي
په سينه کې زړګی چوي له انتظاره

نن جرګه د پيترسبورګ ماڼۍ کې کېږي
پاچا کېږي ظاهر خلک وايي دوباره

دغه دور عجيبه د زمانې دی
هر افغان شو خپلې خاورې ته بې اتباره

تل په تاسې له بهره داسې کېږي
دي وتلي هر څه ستاسې له اختياره

سرنوشت مو په پردي وطن جوړېږي
افغانان نه لرې د ېنه بله چاره

ياره خپلو کې به هېڅکله جوړ نشئ
ستاسې برخه له ازل نه داسې خواره

2001/11/27

بون، پيترسبورګ

✵ ✵ ✵

ازمېښت

د خپل وطن په مينه مست شه مېخاني پرېږده
مات کړه زاړه لوزونه پټې ياراني پرېږده

تش په نامه د سپينې خولې قلنګ ته مه کېنه نور
وکړه پښتو باندې کسم دا بهاني پرېږده

د خپلې خاورې ارتقا نېشه پيدا کړه سر کې
زړې وعدې نورې د تېرې زماني پرېږده

د ساقي ست ته مېخانه کې زياتې ونه درېږې
د وخت پيکه دا ډکې پېماني پرېږده

ګړېږه سم په خپله ژبه باندې مه شرمېږه
د بل په ژبه د پرديو ترانې پرېږده

هر څه نه ستا لپاره نن ملي وحدت ضرور دی
نورې قاتلې تربګنۍ او افساني پرېږده

خامخا ځې به د سيالۍ ميدان کې نورو سره
پښتونه واوره دا مرض د ځانځانۍ پرېږده

هله به وګټې خولګۍ د قربانۍ ازمېښت کې
وايي يار مينه کې زوړ دود د زماني پرېږده

2002/12/5

سترګې پټوم

مه راچوه لاس پرېږده په غرونو ځم
تللی چې جانان په هغو پلونو ځم

هېڅ د اسرې ځای مې پاتې نه دی نور
ډک زړه له غمونو او دردونو ځم

دا وطن د نورو بلاګانو دی
نور له دې جنګونو او مرګونو ځم

بل چېرې تکل مې کړی دا ځلې
سوچ یمه اخیستی په فکرونو ځم

ځان له کوه قافه هم وراړوم
نېغ پاس د پامیر په ګړنګونو ځم

یار ته به مې پټ په غوږ کې وواېې
سترګې پټوم له وحشتونو ځم

1999/9/6

په وچو شونډو

توره قبا ده راخوره چرته رڼا نه راځي
د هجر شپه لاړه اوږده شوله سبا نه راځي

لارې سرې شوي دي چلېږي پرې تل سرې جنازې
قتل دی ګډ کلي کې هېچا ته خندا نه راځي

ګلونه لو دی پسرلیه هډو را چې نشې
خندا په وچو شونډو دلته د سارا نه راځي

د خپل یاغي نصیب پوښتنه به د چا نه وکړم
د خوښۍ شپې جانانه کله په ما او تا نه راځي

زما وطن باندې له پاسه سره اورونه اوري
رحم په دې غریب ولس باندې د چا نه راځي

غونچه د ګلو د شهید جانان په قبر کېده
یار دې د عمر مساپر شو کله بیا نه راځي

2001/4/20، جرمني، روګندرف

✲ ✲ ✲

✵

سیلۍ لګي د وطن د ناوې شال وړي
پښتانه زلمي جګړې نه وزګار نه شول

خبر نه دی یو ویشتمې پېړۍ راز نه
په ټکر د حوادثو هوښیار نه شول

2001/11/24

جرمني اورینګن

✵ ✵ ✵

✵

چې جدا مې د خوږې مینې جانان شو
زړه کې پاتې مې د ټول عمر خپګان شو

ساه نیولی اوس پردو کوڅو کې ګرځم
راته ښکاري یاره ژوند دې په المان شو

2001/5/20

جرمني، د کولن بانهوف څنګ ته

✵ ✵ ✵

د ارواښاد روهي د لسم تلين په غونډه کې

مور به د هاغه په ياد د اوښکو ډيوې بلې کړو
تل به د هاغه د اندېښنو په لور قدم اخلو

جوړې به د هاغه چا يادونو ته غزلې کړو
نوم به د "روهي" د ادب ستورو سره سم اخلو

2006/5/13

جرمني، مونشن ګلادبخ

دلته

دلته نوره ګرانه ګوزاره شوله
ځمکه هم له قهره راته سره شوله

ښه جنت وطن راته دوزخ شولو
ړنګه د کابل مې منظره شوله

لوند ګرېوان څنډه مه له دې ملکه ځم
ورکه مې هر چا پورې اسره شوله

ډک شو ملک له نورو بلاګانو نه
توره لړه راغله راخوره شوله

وچ شولو فصلونه وچکالي راغله
ښکلی شين وطن مو سواره شوله

ډزې دي، مرګونه دي، لوخړې دي
اوښکې راورېږي فواره شوله

خير غواړه اوس يار په پردي وطن
لاړه معشوقه دې اواره شوله

1992/2/6

براووايلر، جرمني

✵ ✵ ✵

غزل

چې ناڅاپه مې د چا په مخ نظر شو
دا پښتون زړه مې ګوګل کې لر او بر شو

چور به جوړ د چا د حسن په بازار شي
که روان د اسوېلو مې دا لښکر شو

ستا د مینې پاس مورچل ته به درخېژم
په پرواز که مې د مینې بال و پر شو

زړه به پاڼې پاڼې ستا په قدم کېږدم
د راتلو دې که بیا دېخوا ته خبر شو

په سپېره دښته د ژوند به ښکلا راشي
تروږمۍ پسې که دا ځلې سحر شو

د غاټولو به ټلونه شي ډاګونه
که کوشیر زما د مات زړګي پرهر شو

بیا به جونې د منګو په سر کتار شي
یاره جوړ که ستا د کلي زوړ ګودر شو

2003/2/30

غزل

زلفې دې خورې که راته وخانده
ما خاورې ایرې که راته وخانده

سپین مخ سره تور وربل دانه وانه
جوړې منظرې که راته وخانده

راکاږه یو غشی په سینه زما
زړه خو مې ارې که راته وخانده

ډول ته دې دومره حاجت نشته دی
شونډې نرۍ سرې که راته وخانده

بیا ولاړه او سه په ګودر باندې
پټې اشارې که راته وخانده

مړي یار نه سپینې لېچې تاوې کړه
سترګې دې راسرې که راته وخانده

2003/3/15

✵ ✵ ✵

یادونه

خور مې په وربل کړه چې رومال شمه
یا به دې د سپینې زنې خال شمه

ما په شنو یادونو زړه تړلی ستا
خوا ته مې نزدې کړه چې وصال شمه

نیت مې کړی دا ځلې چنې ته ستا
غواړمه لوګی دې د جمال شمه

ځای را ته د زړه په کور کې راکړه ته
پرېږده چې دا ستا د مینې سیال شمه

یا مې لکه ګل وربل کې وټومبه !
نښه د سپرلي او نوي کال شمه

هله به دا ټول یادونه ولیکم
کله چې شاعر شمه ، لیکوال شمه

2002/5/31، راین

د وطن ترانه

ګران دی په مونږ خپل د شنو درو وطن
ښکلی دی زمونږ د لوړو غرو وطن

دا د ننګیالیو ابدالیانو کور
غیرو نه ساتلی افغانانو کور
دی د اریایانو د پلرو وطن
ښکلی دی زمونږ د لوړو غرو وطن

دلته چې کم هر جابر راغلی دی
بېرته شرمېدلی دی وتلی دی
دا د اتلانو مېړنو وطن
ښکلی دی زمونږ د لوړو غرو وطن

ځي رانه پوهېږمه دا خپل کلتور
رابه شي افغان کور ته د بل کلتور
شي به بې حیا دا د ابرو وطن
ښکلی دی زمونږ د لوړو غرو وطن
تاسې ته معلومې د جګړو کیسې
دې غریب وطن کې د پردو کیسې
هر چا نه ساتلی پښتنو وطن
ښکلی دی زمونږ د لوړو غرو وطن

بیا ځلې انګلیس او امریکا راغله
یوځای ورسره هم اروپا راغله
ځي زمونږ دلاسه په ورو ورو وطن
ښکلی دی زمونږ د لوړو غرو وطن

نېغه چې شمله نوره په سر نه کړئ
لاپې به نور بس د لر او بر نه کړئ
نشئ نور ساتلی د پښتو وطن
ښکلی دی زمونږ د لوړو غرو وطن

ملک کې د نفاق اور کرل شوی دی
هر افغان نور ژوبل شوی دی
شو یاره وېجاړ د ښاپېرو وطن
ښکلی دی زمونږ د لوړو غرو وطن

2005/11/26، جرمني، کلن راین

* * *

غزل

را به شي سپرلی دا سپېرې دښتې به ګلونه شي
څنګو کې د پېغلو به ټومبلي زېړ ګلونه شي

پورته به نارې د مستو زرکو شي په غرو کې بیا
هره خوا خورې به ښې ورېمې د ګلابونو شي

لړې به خورې شي هره خوا به شي رڼا روڼا
بیا به په څپو څپو د ټول وطن سیندونه شي

ګلې ته هم څنډ وهه ګردونه تورو زلفو نه
پربږده چې کاکل دې په سپین مخ بیا ولونه شي

تورې به ګورګورې شي ممانې به راورسي
شنه اسمان د لاندې به د زانو کتارونه شي

شپون به په شپېلۍ باندې هم خپلې ګوتې ټینګې کړي
ورکه به چوپتیا شي هرې خوا ته به سازونه شي

ژنکي به ډوله ته له میدان نه دوړې پورته کړي
یاره ښه به ګرم د یارانو مجلسونه شي

2003/4/16

جرمني، کولن

پاریس کې

ثومره په پاریس کې ښکلاګانې دي
ښکلي محلونه خنداګانې دي

هره خوا چې ګورې ښاپستونه دي
عطرو خوشبویې پکې روانې دي

دی خو په رښتیا د ښاپېرو وطن
پېغلو کتارونه لکه زانې دي

ژوند دی په پاریس کې ټوله مینه ده
ځینې زړونه دلته پانې پانې دي

ګرځي ببر سري لېوني ځوانان
ډېرو ګرېوانونه تانې تانې دي

شنې کرونددې هرې خوا تاکونه دي
سرو "واینو" چینې ورکې روانې دي

لوړ شانې کلتورلري همدا خلک
ناسته پاسته یې ثومره په ښه شانې دي

ته به وایې چې ښکلي ټول "لېون" کې دي
دې ښار کې د مینې سوداګانې دي

یو بل ته د سرو شونډو ستونه دي
سپینې خولګۍ ښې پکې ارزانې دي

وختم پاریس کې د "هیفل" په سر
ټول ښار کې څه ښکلې رڼاګانې دي

نوی موډ فېشن کې ګوري هر سړی
یاره یارنې څومره اسانې دي

2000/6/15

پاریس، فرانسه

* * *

د اختر سندره

ګرم په حجرو کې مجلسونه وو
ښکلي مو د کلي اخترونه وو

راشه درشه ښه وه ما او تا کره
زه به درتلم تا کره، ته به ما کره
ډک به د زلمو نه وستلونه وو
ښکلي مو د کلي اخترونه وو

مینه وه یو بل نه ځارېدلو به
هر اختر حاشر کې ټولېدلو به
جونه، هلکان به وو ټالونه وو
ښکلي مو د کلي اخترونه وو

چا سره ددې حالت سودا نه وه
دغسې نا دودې ناروا نه وه
ټول افغانان یو بل سره ورونه وو
ښکلي مو د کلي اخترونه وو

ډکې ښې د پېرې حجرې د کلي وې
لارې شنو فصلو کې هر خوا تللې وې
یو بل ته د هر چا ښه نیتونه وو
ښکلي مو د کلي اخترونه وو

خلک به وو پنډ د جومات غاړو کې
خوښ وو ټول په هغو شاړو باړو کې
هغه ساده ژوند کې څه خوندونه وو
ښکلي مو د کلي اخترونه وو

خدا یږو هغه وخت کې څومره مینه وه
ټولو په یو بل باندې لوربینه وه
ښه ټینګه پښتو وه، کلک لوظونه وو
ښکلي مو د کلي اخترونه وو

هر کلي کې کولې د حاشر ورځې
وې به په زړه پورې د اختر ورځې
بوغظ نه ښه پاک سینو کې زړونه وو
ښکلي مو د کلي اخترونه وو

پاک اسلام او ښه مسلماني به وه
ډېره غریبي خو ارزاني به وه
هرڅه پرېمانه ټیټ یې نرخونه وو
ښکلي مو د کلي اخترونه وو

هر ملا امام خپل امامت کاوه
خلکو ته یې وعظ نصیحت کاوه
نه دا تجاوز او سیاستونه وو
ښکلي مو د کلي اخترونه وو

اوس ګورم بدل رانه دستور شولو
پاتې کور او کلی هم کلتور شولو
څومره ښه زمونږه رواجونه وو
ښکلي مو د کلي اخترونه وو

یاره زړه دې وران دی وته پور پسې
خامخا ورځې به ته ضرور پسې
ګران درباندې هغه خړ کورونه وو
ښکلي مو د کلي اخترونه وو

✵ ✵ ✵

غزل

پام کوئ زړه کله ونه تړې بد رنګو پسې
ملګرو لاړ نه شئ هېڅکله په بد رنګو پسې

د بې ازمېښتو سره ګډ په لاره مه ځئ چېرې
زړونه ونه بېلئ د چا په شرنګ او پرنګو پسې

پردي وطن په ښکلاګانو باندې سود نه کېږي
زړګی مې وران دی د وطن غرونو ګړنګو پسې

پیکه ښابست پورې زړه مه تړئ بلا پسې که
د یار زړه تللی د خپل کلي ړنګو دنګو پسې

2003/11/2

جرمني، کلن روګندرف

✵ ✵ ✵

بېنوا

ثه وايې جانانه چې له چا نه ځم
بس دی نور دې کلي نه ګرانه ځم

اور يې راته مينه باندې پورې کړو
اوښکې توېومه له خپګانه ځم

تمه نوره دلته د ژوند نشته دی
وينې د زړه خورمه له ارمانه ځم

لاړ شمه په کومه نه پوهېږمه
ياره بېنوا له کابل جانه ځم

1990/7/29

✲ ✲ ✲

دوست ته

ډېره موده کېږي حال دې نه راځي
ښکاري چې له مانه ځورېدلی يې

سترګه مې رپېږي رب دې خير کاندي
چېرته کوم عذاب کې کړېدلی يې

مانه به ګېله لرې پوهېږمه
حق دې دی په ما که قهرېدلی يې

ستونزې لرم زه هم په پردي وطن
ته به هم له ډېرو ژړېدلی يې

وي به راشه درشه ستا له چا سره
اوس به په دوستۍ ښه پوهېدلی يې

ښاد اوسې، آباد اوسې پردېس اشنا
تل د يار په زړه راورېدلی يې

2002/8/6، جرمني، روګندرف

غزل

ماته ښا پست کې لکه ستوری د اسمان ښکاري
په تولو ښکليو کې مې ښکلی خپل جانان ښکاري

لکه شبنم په سپين سحر د ګل په پاڼو کې پروت
لېمو کې سرې سترګې کسم دُر و مرجان ښکاري

د بل د دنګو ونګو ښکلو ماڼيو ما له څه خير
نړۍ کې ښه راته دا خپل افغانستان ښکاري

بېرته شوم پاتې د ژوندون د قافلې نه خلکه
ځکه مې تل په اوښکو لوند ځيرې ګرېوان ښکاري

د ختهو خپل کلي ته ځمه که پرې سوله راغله
يار پردي وطن کې ژوند راته زندان ښکاري

2002/10/28،
د کولن جګې کليسا ترڅنګ

✲ ✲ ✲

غزل

د شمال له لوري باده لاړې تېر شوې
اوس رالوتی د بحرونو لوی توپان دی

تور کارغان هم برساتونو سره لاړل
نظر موږ ته بدل شوی د جهان دی

د بخت ستوري راتوی شوی دی زمونږه
قهرېدلی یواځې موږ باندې اسمان دی

شیخ هم نور د مېکدې اجاره دار شو
د جامونو تشول یې ډېر ارمان دی

هغه تشې وعدې لاړې ټولې دروغ شوې
پې تېروتی د مودو افغان دی

مینه مه کوئ ګناه ده واعظ وایي
رانیولی یې دا وعظ راته وران دی

یاره هغه سره کافر یې نن دوستان دي
چې وران کړی یې زمونږ افغانستان دی

1995/11/3

جرمني، کولن

✵ ✵ ✵

سلګۍ

مه کفن ښېرې نکړې غوږ کېده ګېلو ته زما
ساه راپکې ده خطا نشئ اسویلو ته زما

خوا ته راوړاندې شه وخت کم دی چې څه وایم درته
د پښتونوالې سبق ووایه نسلو ته زما

نشومه سیال زه په نړۍ کې د خپل سیاله سره
شرم دی ټول جهان حېران دی کړو وړو ته زما

د لیلی دښته باندې کر د ګلو شوی پام کړه
خیال کړه قاتل د ګلو پرې نږدې غونچو ته زما

رښتیا پښتون شه دا خپل سر لږ ګرېوانه ته ټیټ کړه
ځان دې ښه وپېژنه زیر شه دې ترڅو ته زما

پرې چې زمونږ په شنو ځنګلونو کې بازان الوزي
پردي کارغان به زیاتي نه پرېږدې، دې غرو ته زما

نورې خبرې راسره دي خو سلګۍ مې راغلې
د یار د مرګ پېغام اوس یوسه پرګنو ته زما

2003/7/20

د کولن د هدیرې ترڅنګ

✵

زه به دوعا کوم جانانه چې ته روغ پاتې شې
د ښکلو چم نه عزرايل په ګوتو ساه وباسي

د چا څپېړې د مغرور مخ هسې شين واړاوه
ټوله نړۍ ورته د ښمنه زور له ما وباسي

2001/10/18

جرمني، کولن

✵ ✵ ✵

✵

د شهيد وطن په چېغو بېګا ويښ شوم
ويلې بيا رانه تاو شوی تور ښامار دی

ډک له زهرو توغندي رابانددې اوري
يوويشتمې پېړۍ دا سې استعمار دی

2001/10/25

جرمني، روګندرف د شپې درې بجې

✵ ✵ ✵

غزل

د تورو شپو په تورتمونو کې زخمونه شمارم
خزان وهلي بڼ کې ګرځمه ګلونه شمارم

د ژوندانه شېبې مې شمارم د وصال په تمه
د خپل زخمي وطن تپونه او فريادونه شمارم

نسل د ډز دی راګډ شوی دلته شپې نه کېږي
وتې ساه ګانې دي هر چا نه تش مرګونه شمارم

ښکاري مرغان مې د وطن په عربانو خرخ شول
غرونه، ځنګلونه ځوانيمرګ شول نښترونه شمارم

د سرو منګيو په کودړو مې نظر پرېوتو
په راکټونو لګېدلي ګودرونه شمارم

زور د ګيدړو دی نن ياره د زمرو وطن کې
پرې چې د خوارو غرڅنيو وربلونه شمارم

2000/3/5، جرمني کولن

غزل

جانانه وکړه راته ښه سپینه صفا خبره
نه به منې مینه کې پام کوه د چا خبره

د حسن زور دې زړه خو بل ته ورکولی نشم
پرېږده چې کلي کې شي پاتې زما او ستا خبره

د لېمو غشي ګوزاره کله زما لوري ته
راته کوه ګرانه په مینه او خندا خبره

پام چې پېرزو د سپینې خولې دې په یار کمه نکړې
مدام کوه ورته په غوږ کې د وفا خبره

2001/6/27،
هالنډ، فینندال

غزل

زه په ګرېوان د لېونو مَېن يم
لکه بلبل په پسرلو مَېن يم

ګل به شم و مې ټومبه څڼو کې ستا
د تورو څڼو په قودو مَېن يم

ټال راکړه زلفو کې مې وځنګوه
زه دې د زلفو په ټالو مَېن يم

سودا اخيستى يمه څنګه به شي
د مړاو سترګو په کتو مَېن يم

پېرزو د سپينې خولې دې کمه نکړې
ياره دا ستا په شونډو سرو مَېن يم

2001/6/27،
هالنډ، فينندال

مینه ښکلو سره تل کوه ثواب دی
واعظ وایي پام کړه مه چې لوی عذاب دی

یه د مینې محبت نه چور منکره !
څه په دروغو دې اغوستی سپین نقاب دی

خپلو مړو کړو، پردو تېرېستو له خیرمه
په دې سیمه نن راغلی سور سېلاب دی

هر چا خپله وسه وکړله په مونږه
یاره موږ ته دا جهان ټول په رباب دی

2004/2/5

کلن، روګندرف

غزل

حالات خراب شولو جانانه وایه څنګه به شي؟
د زړه دنیا شوه زموږ ورانه وایه څنګه به شي؟

لارې نیولي غمازانو راشه درشه نشته
اوس نو پوښتنه وکړو چانه وایه څنګه به شي؟

شیخ د جنت په تمه ناست دی هډو سوچ نه کوي
په موږ یې مینه کړله ورانه وایه څنګه به شي؟

لو د سرونو دی ګډ شوی چې به نور څه کېږي؟
کله به شي په موږ اسانه وایه څنګه به شي

دې پښتانه غرور له لاسه هر څه کېږي په موږ
سخته په موږ ده له هر چانه وایه څنګه به شي؟

چو په خوله اوسه په المان کې یاره لاپې مه کړه
تللی وطن اوس ما او تا نه وایه څنګه به شي؟

2003/7/2، جرمني، کلن

سندره

تېر راته له ځانه دی جانان زما
ګران راته هر چا نه دی جانان زما

دومره خپل ښایست ناز و ادا سره
هسې مهربانه دی جانان زما

مانه یې زړګی لا پخوا وړی دی
ښکلی خو بې شانه دی جانان زما

لوظ یې د مینې یار سره کړی دی
ثومره خرامانه دی جانان زما

2003/3/6
جرمني، راین

✲ ✲ ✲

انګلیس او امریکا ته

احساس د پښتونوالې مې په شور راغلی دی
یه خلکه زوړ دښمن مې بیا په کور راغلی دی

پښتون د تورې شرنګ نه لاتراوسه په لړزه دی
خو دا ځلې د ټول جهان په زور راغلی دی

زما په کنډواله وطن بمونه راورېږي
د ټولې دنیا زړه کې راته تور راغلی دی

رښتیا وایمه یاره مونږه خپله ملامت یو
د خپل لاسه دې وطن ته اور راغلی دی

2001/10/7
په هغه ورځ، چې امریکا په
افغانستان بمونه اورول

✲ ✲ ✲

اسمعيل يون ته

اسمعيل يون چې کله المان ته راغلی و

ته په خير راغلې قدردان اشنا
يو څو ګېلو ته غوړنيوی شې که نه؟
تل دې ژوندی يې راته ګران اشنا
د وران وطن کيسې کوی شې که نه؟

ستا د سوري ګوګل په شانې زه هم
د زړه په سر باندې داغونه لرم
زه هم د خپل وطن په غم اخته يم
کړمه فرياد ژور زخمونه لرم
يه رنځېدلی پرېشان آشنا
زما په درد څه پوهېدی شې که نه؟

هر څه په ردي دي دا چې وينې دلته
سود پرې زموږ د زړونو کله کېږي
دا ارتقا د بل د متو زور دی
دغه کارونه په فکرونو کېږي
موږ يو په ځان پورې حېران آشنا
څو اسويلي درسره وړی شې که نه؟

ژړا مرګونه به لیدلي وي تا
هم به دې ښې بلا سلګۍ راوړي
دا کوم نصیب یې راوستلی دلته
ګیلې دې ښې دلۍ راوړي
پښتون کاروان پسې روان آشنا
کله منزل ته رسېدی شې که نه؟

منې چې دې د ښا پېرو وطن کې
د ماتو هیلو په بستر پراته یو
دغه جنت نورو جوړ کړی ځانته
مونږه سوالګر د بل په در پراته یو
نشته حاجت د زیات بیان آشنا
په هر څه دلته پوهېدی شې که نه؟

هغه واعظ خو سور کافر وخوت
هغه جهاد هغه اسلام څه شو؟
په تش وعدو یې تېرا یستلی ولس
د دوی جهاد هغگه مرام څه شو؟
خوري قسمونه په قرآن آشنا
دا حقیقت خو اورېدی شې که نه؟

ستا د تاریخ افتخاراتو څلی!
د چا په لمسه څو چړیانو مات کړل
څو مره تالان چپاولونه وشول
کلي ښارونه اورپکیانو مات کړل
مونږ ته دې ټول جهان حېران اشنا
دا مونږ سپېره راغونډوی شې که نه؟

ستا وچو شونډو راته غوږ کې وویل
بیا کوم جابر زما په کور راغلی؟
ده بې وسي مې څه کوی نشمه
زوړ استعمار مې بیا په کور راغلی
اوس به کړو څه اسمعیل جان آشنا
یار سره ته پاتې کېدی شې که نه؟

2002/12/10
جرمني، کولن

✵ ✵ ✵

غزل

غلی به یمه خو په زړه باندې توپان لرم
سورۍ سینه باندې زخمي شانې ارمان لرم

د یوه باڼه اشاره ستا راته خروار ښکاري
کمی مې نشته وایم ځانته لوی جهان لرم

دا غمازان د محبت مې ستا له مینې باسي
خیر دی په زړه خو ستا د مینې لوی فرمان لرم

دې پښتانه سر نه مې څو ځلې شمله لوېدلې
یو قدم مخکې نشم تلای ډېر رقیبان لرم

کله دي شوي د زور کلي پښتانه وایي دا
په ټیټ سر نه یمه بلد پښتون ایمان لرم

د زړه تاخچه کې مې خو ستا د مینې پټ خوندي دي
تا سره یاره څومره ټینګ عهد و پیمان لرم

2002/6/2، کولن، روګندرف

غزل

نېغه راروانه زوروره ده
سترګو ده اخيستې له نظره ده

راغله زمونږ چم ته کومه زاڼه ده
چرته سېل نه بېله لره بره ده

هغه ده زاړه چېنار کې کېناسته
ښکاري راته غومبر کړي کوتره ده

دلته مرغان ډېره موده نه راځي
پاتې دا د وخت ښکاري له شره ده

ماته ښاپېرۍ د کوه قاف ښکاري
يا د پامير زرکه سترګوره ده

لولپه دې نکړي ياره پام کوه
ډېر ګمان مې کېږي چې کوډګره ده

2003/6/3

غزل

خوله ماتېږي په رښتیا ویلو
چې دا کېږي دلته نه دي د ویلو !

په ټوپکو هرڅه کېږي منطق نشته
دا وګړي دي اخته په قتلولو

د افغان زړه عاطفې نه خالي شوی
ستړي نشو د خپل ورور په ښخولو

چې د چا په قام کې مشر پاتې نشي
وي به یاره د هر چا د غربولو

2002/2/20

جرمني، کوروایلر

غزل

دښتې شوې بورې هغه تورې شان کېږدۍ نشته
مينه مې پاتې شوه په دښتو کې کوچۍ نشته

ټوله صحرا د هيبتي انګازو ډکه شوله
رمې شپنو سره پناه شولې شپېلۍ نشته

د ارمانونو غوغا ګډه ده د وير په کلي
وخت کړو تباه دې زمان په شان چلۍ نشته

زانو غړۍ دي اوږدې کړي خدا ېزده چېرې لاړې
د غرو لمنو کې اوس زرکې او سيسۍ نشته

لور د هر چا په لاس کې وينم ځي د ګلو لوته
غرونو کې هم هغه نښترې او ثېړۍ نشته

ډکه وياله به کلي منځ کې شنو فصلونو ته تله
چې ښکته پورته پکې تله هغه هيلۍ نشته

2001/3/8،
د راين په غاړه، خپله باغچه کې

غزل

جانانه ستا د وران کلي کوڅو ته یم راغلی
راوادې ړوه سترګې څو ګېلو ته یم راغلی

ربابه ستا په ډډ کې بیا سور اور دی لګېدلی
د ړنګې حجرې څنګ له څو ټپو ته یم راغلی

ښکاري مې د کاله کوترې غومبر غلي کړي
ګوګل مې لمبه کېږي اسوېلو ته یم راغلی

ساقي دا ځلې خیر دی ما د خوم په خوا کې پرېږده
یو ګوټ باندې څه کېږي سم غوپو ته یم راغلی

ما بې له هغه ځان، له خپلې مینې لوږی کړی
دا مینه پښتنه ده زه پښتو ته یم راغلی

د سرو شونډو په یاد مې خولګۍ وچه کېږي
طواف کړمه له شمعې سرو لمبو ته یم راغلی

راټول د اوښکو څاڅکي کړه ډنډونه په لېمو کې
د یار د مړاو اوښکو څڅېدو ته یم راغلی

2002/5/9

جرمني، کولن

✲ ✲ ✲

تورچم کې

اوښکې ګرېوانه باندې روانې شوې
شپې ورځې په دې وطن کې ګرانې شوې

خپل او پردي يو بل سره دښمن شولو
هيلې په دې ژوند پورې حېرانې شوې

ټولې لاپې شاپې سر کې ماتې شوې
ګډ په وير شهيدې ارواګانې شوې

ننګ او غېرت تللی ککړو نه دی
تورچم کې سوالګرې مې بيبيانې شوې

لاس تر زنې کېناوه حالاتو يار
پاڼې د تاريخ يې تاڼې تاڼې شوې

2002/1/3،
کولن راين

✲ ✲ ✲

غزل

وګنډه خپل زړه دې زما زړه سره
څه وکړم دې څيرې ګرېوانه سره

څو پورې به دا سې لېونی ګرځم
دا به څنګه ښه شي چې شو مله سره

غشي مې په زړه رسا خوړلي دي
مړ يمه قرانګو يوه کاته سره

چېرته مې له ځانه پام کړه بېل نکړې
تل به دواړه کړو د زړه خواله سره

غوږ کې د يار دا خبره ونيسه
کله زړه ښه نه کړې بېلتانه سره

1382/2/4

راين، جرمني

غزل

ستوري به څه کړو چې په سر زموږ اسمان نشته
زړونه لرو مينه کولی شو جانان نشته

د ښو غشو دې سينه سورۍ سورۍ کړه راته
په زړګي سخت اشنا په ما باندې خپګان نشته

مينې ته کله غمازان مونږه پرېږدي کلي کې
کوڅې دې شاړې پکې هغسې ياران نشته

هم پښتنې بيبيانې چړ غواړي پردو کوڅو کې
پخپل وطن يې چرته کور کلی ودان نشته

هر چا په مونږه باندې ښه دا خپله خوا يخه کړه
درقيبانو زړو کې پاتې اوس ارمان نشته

د بې وسۍ اسويلي ياره ستا له خولې نه خېژي
دومره رټلی چېرې خدايږو ستا پښان نشته

2002/11/6، دکور وايلر جزيرې

داغونه

چې په زړه مې راوربږي خود به ژاړم
د وطن د ګوګل سره سره پرهونه

د کونړ د غرو نښترې راته ژاړي
خپل پردو پسې رااخیستي دي تبرونه

د افغان ټوله ملي شتمني لوټ شوه
د پاریس په بازار خرڅ شولو لعلونه

ځئ مرغانو ځالې بل وطن ته یوسئ
موږ په نورو دي پلورلي ځنګلونه

ژوند مې کلک رانیول شوی له مرۍ نه
رااوږده شول د هر چا ورته لاسونه

نازل شوي مې په کورلویه بلا ده
له پخوا نه یې چیچل راته غابښونه

اوس نو سر له غره سره نشم جنګولی
د یار پاتې شول په زړه سوي داغونه

2001/8/17

کولن، جرمني

✵ ✵ ✵

پښتانه

که ټول يو شئ پښتنو ښه به درانه شئ
په پښتو وکړئ کسم چې پښتانه شئ

د مودو قبيلوي لانجې کړئ غوڅې
د پردو لارو نه بس دی راستانه شئ

ليک او لوست پخپله ژبه باندې وکړئ
په پردۍ ژبه توتي غوندې رانه شئ

علم و فن باندې به خلاص شئ جهالت نه
زياتې شرم دی چې وروسته له چا نه شئ

يار کړي تاسو ته منت پښتنو وروڼو
وکړئ ځان سره لږ سوچ بې حيا نه شئ

2005/6/2

جرمني، کولن

✲ ✲ ✲

د محمدا جان یار چاپ شوي آثار

1.	کوکارې	شعري ټولګه
2.	سره ډولۍ	د لنډو کیسو مجموعه
3.	د کونړ تاترې	تحقیقي او تاریخي اثر
4.	ویر	شعري ټولګه
5.	تړلې کڅوړه	د لنډو کیسو ټولګه
6.	د لیلی دښته	ناول (سترګو لیدلی حال)
7.	څانګه	ناول
8.	هوسۍ	ناول
9.	يه قربان	شعري ټولګه. همدا آثر

چاپ ته چمتو اثار

10.	ګلاب او پرښته	ناول
11.	سفرنامه	سفرونه
12.	کلونه تالانونه	ناول

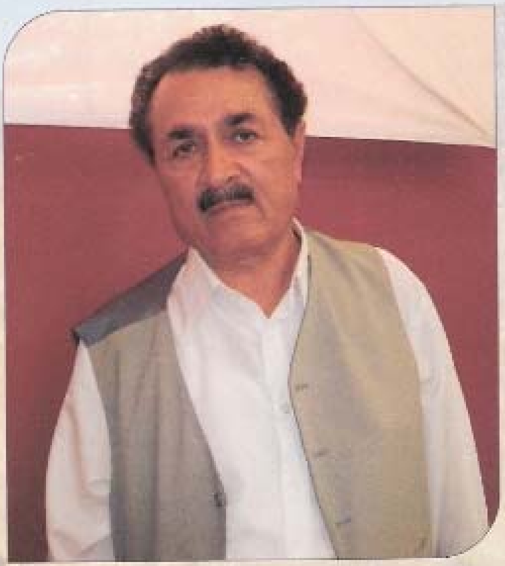

محمدا جان یار د عبدالله جان زوی، د کونړ ولایت د وټه پور
په کلي کې په ۱۳۲۸هـ ش کال کې زېږېدلی دی. په خټه د ماموندو
میرجانخېل پښتون دی. لومړنۍ او منځنۍ زده کړه یې په کونړ کې
او لوړې زده کړې یې د کابل پوهنتون د تاریخ او فلسفې په پوهنځي
کې کړې دي. لس کاله یې په بېلابېلو ولایتونو کې د هېواد د زامنو
پر ښوونه او روزنه تېر کړي دي. د ماموریت دولس کلنه دوره یې په
کابل پوهنتون، فوائد عامې او قبایلو وزارت کې تېره کړې ده. په
ماموریت کې دویمې رتبې ته رسېدلی و، چې ماموریت یې پرېښود
او المان ته یې سیاسي پناه راوړه.
له زلمیتوبه یې په شعر ویلو لاس پورې کړی دی او د شعر سره سره
یې په نثر، لنډې کیسې او ناول لیکلو هم خپل ازمېښت کړی دی.

چاپچاري: د دانش خپرندویې ټولنې تخنیکي څانګه ـ پېښور
Tel/fax:+92-91-2564513/E-mail:danish2k2000@yahoo.com